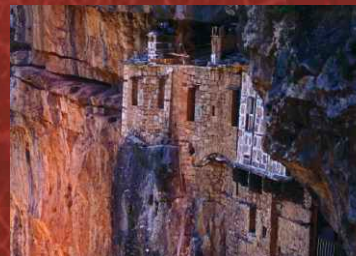
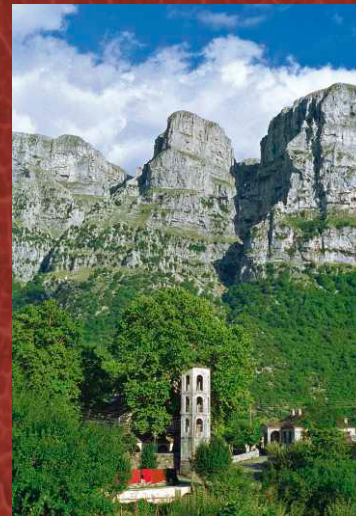

Ιωαννίνω

Ν Ο Μ Ο Σ

Η Π Ε Ι Ρ Ο Σ

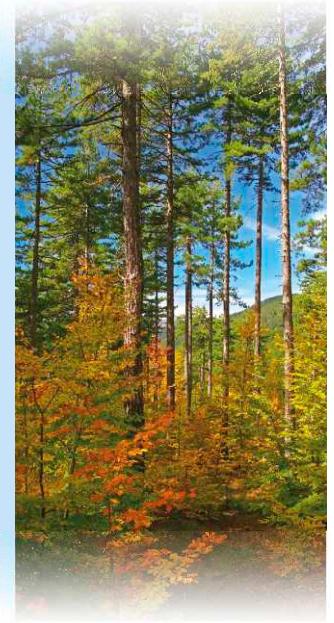
Νομός Ιωαννίνων

Ο **Νομός Ιωαννίνων** είναι μία πανέμορφη ορεινή περιοχή στο ΒΔ άκρο της Ελλάδας,

που ο φυσικός της πλούτος και η πολιτιστική της κληρονομιά δεν έχουν αλλοτριωθεί από την αλόγιστη ανθρώπινη παρέμβαση.

Για τους **λάιτρες της φύσης**, ο νομός είναι **ένας παράδεισος**. Επιβλητικοί ορεινοί όγκοι, βαθιές χαράδρες που δημιουργούνται από ορμητικά ποτάμια με κρυστάλλινα νερά, σπάνια αγριολούλουδα, αλπικά λιβάδια, ορεινές λίμνες, δασωμένες πλαγιές, αλλά και ήρεμες κοιλάδες δημιουργούν ένα υπέροχο φυσικό περιβάλλον που αποτελεί ιδανικό βιότοπο για σπάνια είδη θηλασικών, πτηνών, αλλά και υδρόβιων ζώων.

Χάρη στην ποικιλομορφία του φυσικού περιβάλλοντος, η περιοχή είναι ιδανική γι' αυτούς που αναζητούν την περιπέτεια και προσφέρει ευκαιρίες για όλων των ειδών τα **σπορ**. Ταυτόχρονα είναι ένας τόπος που προσφέρει γαλήνη και ξεκούραση απ' τους πιεστικούς ρυθμούς της μεγαλούπολης, ιδανικό για όσους ζητούν στιγμές χαλάρωσης και ηρεμίας. Η περιοχή είναι πλούσια σε μαρτυρίες της **λαμπρής ιστορίας** της. Μιας ιστορίας που αναβιώνει στα θρησκευτικά και αρχαιολογικά μνημεία της, τους παραδοσιακούς οικισμούς της, τους νερόμυλους και τα γεφύρια της, αλλά και που παραμένει ζωντανή στα έθιμα, την παραδοσιακή μουσική, τα πανηγύρια και τον τρόπο ζωής των κατοίκων της.

Εδώ άκμασε ο ιερός χώρος της Δωδώνης και οι πόλεις των Μολοσσών κατά την αρχαιότητα ενώ τα μοναστήρια και οι εκκλησίες, χώροι λαιρείας και ανάστασης, κατάγραφοι από αριστουργηματικές τοιχογραφίες, που βρίσκονται διάσπαρτοι σε όλο το νομό, μαρτυρούν την ακμή του κατά τους χρόνους του Βυζαντίου και της Τουρκοκρατίας. Στο χώρο αυτό, από τα πανάρχαια χρόνια έσμιζαν η ιστορία με το θρύλο, η πνευματική δημιουργία με τον πολιτισμό και η τέχνη με τη λαϊκή παράδοση. Διδάσκαλοι του γένους δίδαζαν στις σχολές της πόλης και δημιούργησαν μία αζεπέραση παράδοση στα γράμματα και τις τέχνες, που συνεχίζει να αναπτύσσεται και στις μέρες μας μέσα στις νέες σύγχρονες συνθήκες. Όλος ο νομός φημίζεται για την καλλιτεχνική παραδοσιακή δημιουργία τους Αργυροχρυσόχοδοι, ξυλογλύπτες, λαϊκοί ζωγράφοι, μάστορες της πέτρας, υφάντριες και διάφοροι άλλοι τεχνίτες κατασκευάζουν ακόμη και σήμερα αριστουργηματικά έργα, συνεχίζοντας τη μακραίωνη παράδοση. Πλούσια είναι και η **γαστρονομική παράδοση** του νομού, που βασίζεται στη χρήση αγνών προϊόντων. Κρέατα, μαγειρεμένα με ιδιαίτερο τρόπο, νόστιμες πίτες, ζυμωτό ψωμί και φημισμένα τυριά και κρασιά συνθέτουν το παραδοσιακό μενού. Ο νομός Ιωαννίνων προσφέρεται για **αξέχαστες διακοπές** όλο το χρόνο και προσκαλεί τους ανθρώπους όλων των ηλικιών να γνωρίσουν την υπέροχη ομορφιά του και τη ζεστή φιλοξενία των κατοίκων του.

Κιομένα στις όχθες της λίμνης Παμβώτιδας τα Ιωάννινα είναι μια όμορφη, γραφική πόλη, που συνδυάζει τις ιστορικές μνήμες με την πραγματικότητα μιας σύγχρονης μεγαλούπολης. Είναι η πόλη των θρύλων της παράδοσης και των αργυροχρυσόχων. Στα πράσινα νερά της λίμνης ζωντανεύουν οι θρύλοι του Αλή πασά και της Κυρά Φροσύνης, ενώ στα γραφικά δρομάκια του Κάστρου της κυριαρχούν μνήμες του βυζαντινού παρελθόντος και της νεότερης ιστορίας της.

 πρώτη μνεία των Ιωαννίνων γίνεται τον 9ο αι. όπου αναφέρεται ως επισκοπή, ωστόσο έχουν διατυπωθεί απόψεις ότι η πόλη ιδρύθηκε από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό. Τον 13ο αι. ήταν σημαντική πόλη του Δεσποτάτου της Ηπείρου, και γνώρισε οικονομική ανάπτυξη που συνεχίστηκε και τους επόμενους αιώνες. Το 1430 τα Ιωάννινα παραδόθηκαν, μετά από συμφωνία, στους Τούρκους. Στα τέλη του 18ου - αρχές 20ου αι. η πόλη έγινε το κέντρο της επικράτειας του Αλή πασά, η περίοδος της ηγεμονίας του οποίου συμπίπτει με τη μεγαλύτερη οικονομική και πνευματική ανάπτυξη της περιοχής. Μάρτυρες της ιστορίας της πόλης, που ασκεί μια ιδιαίτερη γοητεία στους επισκέπτες της, είναι τα μνημεία της: Το Κάστρο, τα Μοναστήρια του Νηοιού με τις θαυμάσιες τοιχογραφίες, τα Τζαμιά, η Συναγωγή, τα παλιά αρχονικά.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Κάστρο.

Η σημερινή μορφή του Κάστρου των Ιωαννίνων είναι στο μεγαλύτερο μέρος έργο της εποχής της Τουρκοκρατίας, με ενσωματωμένες παλαιότερες βυζαντινές οικοδομικές φάσεις. Μέσα στο Κάστρο διαμορφώνονται δύο ακροπόλεις. Στη βορειοανατολική ακρόπολη, ήταν κτισμένα τα ανάκτορα των βυζαντινών ηγεμόνων της πόλης. Σήμερα στην κορυφή της δεσπόζει το τζαμί του Αολάν πασά (1618). Η δεύτερη ακρόπολη νοτιοανατολικά, είναι γνωστή ως Ις-Καλέ, δηλ. εσωτερικό φρούριο. Στο κέντρο της και στη θέση που βρισκόταν το 19ο αι. τα σεράγια του Αλή πασά υπάρχει το Βυζαντινό Μουσείο και κοντά σε αυτό το Φειχιέ τζαμί (1795) και ο τάφος του Αλή πασά. Μέσα στο Κάστρο και ανάμεσα στα σπίτια του οικισμού σώζεται το Σουφαρί Σαράι, (σχολή ιππικού του Αλή πασά), η Τουρκική βιβλιοθήκη, η Εβραϊκή συναγωγή, τα ερείπια του βυζαντινού Λουτρού, το σπίτι του Πασά Καλού (στα τείχη του Κάστρου). Μάρτυρες του βυζαντινού παρελθόντος είναι επίσης ο λεγόμενος πύργος του Βοημιούνδου στην νοτιοανατολική ακρόπολη και ο πύργος του Θωμά, δεξιά της κεντρικής πύλης του Κάστρου.

Νησί Ιωαννίνων.

Το Νησί της λίμνης Παμβώιδας αποτελεί σήμερα ένα από τα γραφικότερα μέρη της περιοχής των Ιωαννίνων, που συνδυάζει τη φυσική ομορφιά με την πλούσια ιστορική παράδοση. Αποτελέσει μεγάλο θρησκευτικό και μοναστικό κέντρο κατά τους υστεροβυζαντινούς χρόνους και την περίοδο της Τουρκοκρατίας, γεγονός το οποίο μαρτυρούν σήμερα τα σωζόμενα μοναστήρια του, που είναι μεγάλης καλλιτεχνικής και ιστορικής αξίας.

Μονή Φιλανθρωπηνών.

Η μονή των Φιλανθρωπηνών είναι από τα σημαντικότερα μεταβυζαντινά μνημεία της Ελλάδος. Το καθολικό, αφιερωμένο στον Αγ. Νικόλαο, κτίστηκε το 1292. Ενδιαφέρον παρουσιάζει στο ναό η παράσταση των αρχαίων ελλήνων φιλοσόφων (16ος αι.)

Μονή Παντελεήμονος.

Η ίδρυση της μονής τοποθετείται στο 15ο αι. Το καθολικό στη σημερινή του μορφή είναι αποτέλεσμα ανακαίνισης που έγινε το 19ο αι. Στη νότια πλευρά σώζεται το κελί, όπου δολοφονήθηκε ο περίφημος Αλή Πασάς, το οποίο σήμερα λειτουργεί ως **Μουσείο της προεπαναστατικής περιόδου**. Ένα άλλο κελί βόρεια, στεγάζει τη βιβλιοθήκη και τα αρχεία των μονών του Νησιού. Άλλα μοναστήρια που μπορείτε να επισκεφθείτε είναι, η **Μονή Στρατηγοπούλου, η Μονή Προδρόμου, η Μονή Ελεούσας, και η Μονή Μεταμόρφωσης του Σωτήρα**.

Μουσεία

Αρχαιολογικό Μουσείο

Βρίσκεται στο πάρκο Λιθαρίτσια, στο κέντρο των Ιωαννίνων. Στις αίθουσές του εκτίθενται ευρήματα από τον ευρύτερο Ηπειρωτικό χώρο, όπως παλαιολιθικά εργαλεία από τον Κοκκινοπηλό, το Ασπροχάλικο, την Κασορίτσα, ευρήματα από το Ιερό της Δωδώνης, από τον αρχαίο οικισμό και τα νεκροταφεία της Βίτσας, το Νεκρομανείο του Αχέροντα κ.α. Στα εκθέματά του περιλαμβάνονται επίσης επιτύμβιες στήλες, αρχιτεκτονικά μέλη, επιγραφές, καθώς και μια ενδιαφέρουσα συλλογή νομισμάτων διαφόρων θέσεων και περιόδων. (Διεύθυνση. Πλατεία 25ης Μαρτίου, τηλ. 265 1033357, 265 103 1908, 265 1025490, Fax. 265 107 1835).

Βυζαντινό Μουσείο

Βρίσκεται στο Κάστρο, στη μεγάλη εσωτερική ακρόπολη (Ις Καλέ). Τις συλλογές του περιλαμβάνει ευρήματα (αντικείμενα ανασκαφών, γλυπτά, εικόνες, κεραμική, νομίσματα κ.α.) από διάφορες περιοχές της Ηπείρου, που χρονολογούνται από την Παλαιοχριστιανική περίοδο, έως και τον 19ο αι. Κοντά στο Μουσείο στο λεγόμενο "Θησαυροφυλάκιο" λειτουργεί και η έκθεση αργυροχοΐας, που ως τέχνη γνώρισε στην Ήπειρο μεγάλη ανάπτυξη. (Διεύθυνση. Κάστρο Ιωαννίνων, τηλ. 265 1025989, 39580, Fax. 265 1039349)

Δημοτικό Μουσείο

Στο ιζαμί του Ασλάν Πασά στεγάζεται το Δημοτικό Μουσείο της πόλης. Πολύτιμες παραδοσιακές φορεσιές και κοσμήματα από διάφορες περιοχές της Ηπείρου, έργα αργυροχοΐας και κεραμικής, ξυλόγλυπτα έπιπλα περιλαμβάνονται στα εκθέματά του, που καλύπτουν μια χρονική περίοδο από τον 18 έως και τον 20 αι. Στο Μενιρεσέ του Τζαμιού εκτίθεται η συλλογή Ραπακούση. (Διεύθυνση. Δημοτικό Μουσείο, Κάστρο Ιωαννίνων τηλ. 265 1026356).

Το Αρχαιολογικό Μουσείο

Το Βυζαντινό Μουσείο

Το Τζαμί του Ασλάν πασά

Λαογραφικό Μουσείο ΕΗΜ

Το Λαογραφικό Μουσείο ιδρύθηκε με τη φροντίδα της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών. Αντικείμενα Ηπειρωτικής παραδοσιακής τέχνης (υφαντά, ξυλόγλυπτα, έργα ασημοουργίας κ.α.), αντικείμενα εκκλησιαστικά, οικιακής χρήσης, κεραμικά, τοπικές ενδυμασίες κ.α αποτελούν τις πολύτιμες συλλογές του. (Διεύθυνση: Λαογραφικό Μουσείο, οδός Μιχ. Αγγέλου 42, τηλ. 26560205 15).

Μουσείο Αθ. Βρέλλη

Βρίσκεται κοντά στην κεντρική πύλη του Κάστρου. Πρόκειται επίσης για Μουσείο κέρινων ομοιωμάτων που περιλαμβάνει μορφές από την ιστορία της Αρχαίας και Νεότερης Ελλάδος.

Μουσείο Προεπαναστατικής περιόδου

Βρίσκεται στο Νησί και στεγάζεται στα κελιά της Μονής Αγ. Παντελεήμονος, όπου δολοφονήθηκε ο Αλή πασάς των Ιωαννίνων, στα 1822. Στη συλλογή του περιλαμβάνει εκθέματα από την προεπαναστατική περίοδο, ενδυμνήματα από την εποχή του Αλή πασά (έγγραφα, τη σιολή της κυρά Βασιλικής) κ.α.

Μουσείο Εθνικής Αντίστασης

Στεγάζεται στο αναστηλωμένο μενδρεσέ κοντά στο Τζαμί του Βελή πασά, απέναντι από το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου.

Δημοτική Πινακοθήκη

Περιλαμβάνει σημαντικά έργα νεοελλήνων καλλιτεχνών και στεγάζεται στο αρχοντικό Πυρσινέλλα.

Λιμναία

Προσωπική συλλογή κοχυλιών του κ. Ν. Παυλίδη, που εκτίθεται μόνιμα στο χώρο το Ξενοδοχείο «Du Lac» και φέρει τον τίτλο «Λιμναία». Στη συλλογή αυτή ο συλλέκτης εκθέτει κοχύλια από τις λίμνες, τα ποτάμια και την ξηρά της ορεινής Ηπείρου.

Πολιτιστικές Δραστηριότητες

Στην πόλη γίνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Έτσι όποια εποχή κι'αυ βρεθείτε στα Ιωάννινα, θα έχετε την ευκαιρία να παρακολουθήσετε κάποια αξιόλογη εκδήλωση.

Αθλητικές δραστηριότητες

Στη λίμνη Παμβώτιδα γίνονται Πανελλήνιοι και Βαλκανικοί αγώνες κωπηλασίας, σκι, κ.α. Στη Λιμνοπούλα, λειτουργούν τμήματα κολύμβησης κωπηλασίας, κανόε-καγιάκ κ.α. Ο Ορειβατικός Σύλλογος διοργανώνει κάθε Κυριακή ενδιαφέρουσες εκδρομές στα γύρω βουνά. Στα Ιωάννινα γίνεται κάθε χρόνο το Ηπειρωτικό Ράλι, αγώνες 4Χ4, αγώνες μοτο-κρός κ.α.

Λεκανοπέδιο

Στα ριζά του Μυσοκελίου και ολόγυρα στην Παμβώτιδα περιζώνοντας την πόλη των Ιωαννίνων εκτείνεται το λεκανοπέδιο, όπου διάσπαρτα αναπτύσσονται τα καμποχώρια. Εδώ άκμασαν στα αρχαία χρόνια οι πόλεις Πασσαρών και Τέκμων. Από τα σημαντικότερα μνημεία που χαρακτηρίζουν την περιοχή είναι ο γνωστός γεωλογικός σχηματισμός του σπηλαίου του Περάματος, το λιθόκτιστο επιβλητικό γεφύρι του Παπασιάδη, τα οχυρά του Μπιζανίου.

Το Σπήλαιο Περάματος

Η Μονή Ντουραχάνης

Η Μονή Καστρίτσας.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Σπήλαιο Περάματος

Από τα πιο αξιόλογα ελληνικά σπήλαια. Βρίσκεται στο κέντρο του ομώνυμου οικισμού. Το σπήλαιο δημιουργήθηκε πριν από 1.400.000 χρόνια, εσωτερικά του λόφου Γορίτσα και αποκαλύφθηκε τυχαία το 1940. Στο εσωτερικό του, διαμορφώνονται δαιδαλώδεις διάδρομοι με σταλακτίτες και σταλαγμίτες που συνθέτουν ένα παραμυθένιο κόσμο σπημαίων. Το σπήλαιο καταλαμβάνει έκταση 14.800 τ.μ., ωστόσο η τουριστική διαδρομή είναι συνολικά 1100μ. και διαρκεί περίπου 45 λεπτά.

Μονή Ντουραχάνης

Η μονή της Παναγίας Ντουραχάνης, βρίσκεται απέναντι από τα Ιωάννινα, στους πρόποδες του όρους Μιτωκέλι. Σύμφωνα με την παράδοση κτίστηκε το 1434 από τον Ντουραχάν πασά, μπευλέρμπεη της Ρούμελης, όταν μια χειμωνιάτικη βραδιά πέρασε με το στρατό του πάνω από τα παγωμένα νερά της λίμνης, νομίζοντας ότι ήταν παγωμένη πεδιάδα. Σήμερα το μοναστήρι είναι γνωστό για τη μεγάλη κοινωνική προσφορά του, αφού με τη φροντίδα του λειτουργούν σχολεία και οικοτροφείο.

Λιγκιάδες

Βρίσκεται στις πλαγιές του Μιτωκελίου. Η θέα από τον οικισμό προς τη λίμνη και τα Ιωάννινα είναι πανοραμική. Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου χρονολογείται στις αρχές του 20 α., είναι ωστόσο κτισμένη στη θέση παλαιότερου σημαντικού μοναστηριού.

Βασιλική - Μονή Τζιόρας.

Αφιερωμένη στον Αγ. Νικόλαο, είναι κτισμένη στη δυτική πλαγιά του Δρίσκου, κοντά στο χωριό Βασιλική. Η ίδρυσή της τοποθετείται στη βυζαντινή εποχή, ωστόσο η σημερινή μορφή του καθολικού οφείλεται σε ανακαίνιση του 1663. Την ίδια εποχή χρονολογούνται και οι αγιογραφίες.

Γεφύρι του Παπασιάδη

Από τα μεγαλύτερα γεφύρια του νομού Ιωαννίνων. Είναι τετράτοξο και κτίστηκε το 1746. Ενώνει τις όχθες του ποταμού Αράχθου και βρίσκεται μεταξύ των χωριών Δρίσκου και Ανατολικής.

Κράψη

Ο οικισμός διατηρεί αρκετά από τα παλαιά πέτρινα αρχοντικά του. Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου είναι μεγάλων διαστάσεων βασιλική, με θαιμάσιες τοιχογραφίες του 1563, έργο των Θηβαίων ζωγράφων Φράγκου και Γεωργίου Κονιάρη.

Δαφνούλα - Παλαιός οικισμός Κονινών

Κοντά στη Δαφνούλα υπάρχει ο παλιός οικισμός των Κονινών με πανοραμική θέα στην χαράδρα του Αράχθου ποταμού και την πόλη των Ιωαννίνων.

Καστρίτσα - Μονή Καστρίτσας.

Σημαντικό γυναικείο μοναστήρι, με αξιόλογη κοινωνική προσφορά. Η μονή Καστρίτσας βρίσκεται στην κορυφή του ομώνυμου λόφου, νοτιοανατολικά της λίμνης Παμβώτιδας και σε θέση της αρχαίας πόλης Τέκμων που προϋπήρχε στο λόφο. Η ίδρυση της τοποθετείται τη βυζαντινή εποχή, το σημερινό όμως καθολικό χρονολογείται στο 17ο α.

Σπήλαιο Καστρίτσας

Στους δυτικούς πρόποδες του λόφου της Καστρίτσας, στις νοτιοανατολικές όχθες της λίμνης ανασκαφές, που

έγιναν 1966-67, αποκάλυψαν την πρωιμότερη ανθρώπινη εγκατάσταση στο λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων, που χρονολογείται γύρω στα 20.000 πριν από το παρόν. Πολλά από τα ευρήματα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων.

Μπιζάνι

Γνωστό στη νεότερη ελληνική ιστορία, για τις σφοδρές μάχες που έγιναν εκεί κατά τη διάρκεια του πολέμου του 1912/13, κατά τις οποίες απελευθερώθηκαν τα Ιωάννινα. Τα οχυρά διασώζονται μέχρι σήμερα. Στην περιοχή υπάρχει και το μνημείο των Μπιζανομάχων.

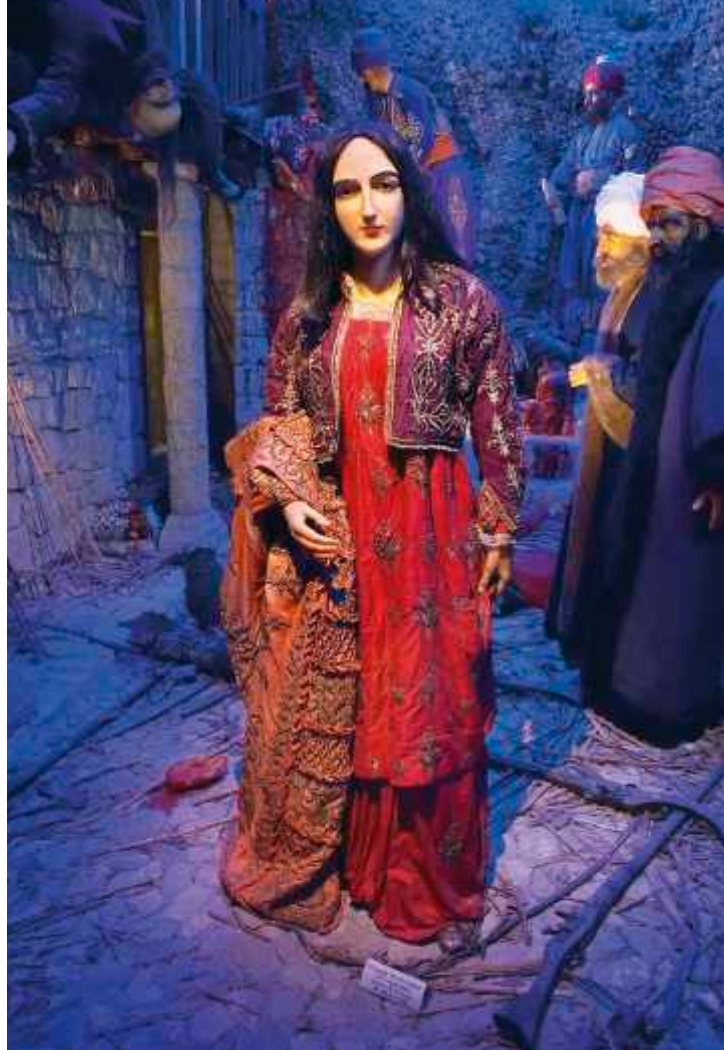
Μουσείο Κέρινων Ομοιωμάτων Π. Βρέλλη

Βρίσκεται έξω από το Μπιζάνι, και στεγάζεται σε νεότερο κτίριο, που αντιγράφει τον τύπο ενός Ηπειρώτικου αρχοντικού. Τα 150 κέρινα ομοιώματα του Μουσείου, σε φυσικό μέγεθος, αναπαριστούν μορφές κυρίως της νεότερης ιστορίας, σε τρεις θεματικές ενότητες. Την Προεπαναστατική περίοδο (Κρυφό Σχολείο, Ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας), Γεγονότα του 1821 (θάνατος του Αλή πασά), Β' Παγκόσμιος Πόλεμος (γυναίκες της Πίνδου κ.α.). (τηλ. 265 1092 128).

Πασσαρώνα

Η θέση της τοποθετείται στο λόφο Μεγάλο Γαρδίκι, κοντά στην Ελεούσα, όπου σώζονται μεγάλα πολυγωνικά τείχη. Η Πασσαρώνα υπήρξε πρωτεύουσα των Μολοσσών. Πρέπει να ιδρύθηκε τον 5ο αι. π.Χ. και σχετίζεται πιθανόν με τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες του βασιλιά των Μολοσσών Θαρύπα. Η πόλη καταστράφηκε το 167π.Χ. από τους Ρωμαίους.

Δραστηριότητες

Εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στην περιοχή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Από τις σημαντικότερες είναι οι εκδηλώσεις της αποκριάς στο Δήμο Παμβώτιδας. Η περιοχή προσφέρεται για αιωροπτερισμό και ορειβασία στο Μπισκέλι, όπου (πάνω από τους Λιγκιάδες) υπάρχει οργανωμένο καταφύγιο. Πανελλήνιο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εκδήλωση "Άραχος-Συνάντηση Νέων-Κάμπινγκ περιπέτειας" που γίνεται κάθε πρώτο Σαββατοκύριακο του Ιουλίου. Πρόκειται για τριήμερη συνάντηση στον Άραχο που περιλαμβάνει κάμπινγκ κοντά στο ποτάμι, rafting, trekking river, ποδήλατο βουνού, υπασία, κ.α. Παράλληλα διοργανώνονται μουσικές εκδηλώσεις και θεατρικές παραστάσεις.

Ζαγόρι

Είναι μια ιδιόμορφη γεωγραφική και πολιτισμική ενότητα 46 παραδοσιακών χωριών που κατανέμονται στο ανατολικό, κεντρικό και δυτικό Ζαγόρι. Γεωγραφικά είναι τοποθετημένα ανάμεσα στα Γιάννενα, το Μέτσοβο και την Κόνιτσα, με φυσικά όρια κυρίως το Μυτικέλι, τη Γκαμήλα και τον Αώο. Η περιοχή είναι ένας συνδυασμός από πεύκα κι έλατα διεσπαρμένα, κρυστάλλινα νερά, γραφικά πέτρινα γιοφύρια, παλιά αρχοντικά, όμορφες εκκλησιές και πλούσια βλάστηση. Μια περιοχή με πανίδα και χλωρίδα από τις πλουσιότερες της χώρας μας, όχι μόνο σε αριθμό ειδών αλλά και σε σπάνια είδη. Εδώ βρίσκεται καταφύγιο η αρκούδα, το ζαρκάδι, το αγριόγιδο, το τσακάλι κ.α.

Μακρίνο

Βωβούσα

Γέφυρα της Τσίπιανης

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Ανατολικό ΖΑΓΟΡΙ

Γρεβενίτι - Μονή Βουτσάς

Βρίσκεται σε δασωμένη πλαγιά, κοντά στην όχθη του χειματοπόταμου Βάρδα, 5χλμ. περίπου από το Γρεβενίτι. Κατά την παράδοση η μονή, κτίστηκε από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Πωγωνάτο. Το καθολικό αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου, ανήκει στον αγιορείτικο τύπο. Οι αξιόλογες τοιχογραφίες εσωτερικά χρονολογούνται το 1680.

Βωβούσα

Ένα από τα μεγαλύτερα βλαχοχώρια της Πίνδου. Γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη κατά την ύστερη Τουρκοκρατία. Κάηκε όμως από τους Γερμανούς το 1943. Το χωριό διασχίζει ο Αώος ποταμός. Ένα μεγάλο μόνοιτοξο γεφύρι, που κτίστηκε το 1743, ενώνει και σήμερα τις όχθες του και διευκολύνει την επικοινωνία των κατοίκων του καθημερινά.

Το γεφύρι αποτελεί αφετηρία των φίλων του καγιάκ στον ποταμό Αώο.

Γέφυρα Καμπέραγα

Βρίσκεται στο ποτάμι Ζαγορίτικο, κοντά στους Μηλιωτάδες. Μονότοξο γεφύρι, οφείλει την ονομασία του στον Καμπέρ-αγά, με χρήματα του οποίου κτίστηκε.

Γέφυρα της Τσίπιανης

Μονότοξο γεφύρι, πάνω από τον ποταμό Βάρδα. Κτίστηκε το 1875 με χρήματα του Αναστάση Πασπαλιάρη και των κατοίκων του Γρεβενιού.

Μακρίνο - Μονή Παναγίας

Στην άκρη του οικισμού βρίσκεται το μοναστήρι της Παναγίας, που κτίστηκε γύρω στο 1700 και αργογραφήθηκε το 1792 από Καπεσοβίτες ζωγράφους. Η μονή υπήρξε σημαντική κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, με πλούσια φιλανθρωπική και πνευματική δραστηριότητα.

Φλαμπουράρι

Είναι κτισμένο σε δασωμένη πλαγιά της Τσούκα Ρόσα, σε υψόμετρο 1000μ. Τα παλαιά σπίτια του οικισμού κήκαν από τους Γερμανούς κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Σώθηκε ωστόσο η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, κτίσμα του 1774. Το Φλαμπουράρι παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια αξιόλογη τουριστική κίνηση, αφού βρίσκεται πάνω στο δρόμο που οδηγεί στη Βωβούσα και από εκεί στα Γρεβενά, μέσα από ένα μοναδικής ομορφιάς τοπίο.

Δόλιανη

Από τα ωραιότερα χωριά του ανατολικού Ζαγορίου, πνιγμένο στο πράσινο. Τα παλαιά αρχοντόσπια κήκαν από τους Γερμανούς. Η κεντρική εκκλησία του οικισμού, αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου, χρονολογείται το 1791. Έχει θαυμάσιες τοιχογραφίες και πυργειδές καμπαναριό στην ανατολική πλευρά.

Γέφυρα Καμπέραγα

Δρακόλιμνη

Αρίστη - Μονή Παναγίας Σπηλαιώτισσας

Πάπιγκο

Δυτικό ΖΑΓΟΡΙ

Αρίστη - Μονή Παναγίας Σπηλαιώτισσας

Αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου η μονή είναι κτισμένη σε βράχο, πάνω από την αριστερή όχθη του ποταμού Βοϊδομάτη. Το καθολικό χρονολογείται το 1665. Υπήρξε σημαντικό μοναστήρι με πνευματική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή του Ζαγορίου.

Πάπιγκο

Ονομαστός παραδοσιακός οικισμός, κτισμένος στους πρόποδες της Ασιτράκας (υψομ. 2.436μ.). Αποτελείται από δύο συνοικισμούς το Μικρό και το Μεγάλο Πάπιγκο που διατηρούν αναλλοίωτη την παραδοσιακή τους μορφή, με τα μεγάλα αρχοντικά, τα λιθόστρωτα δρομάκια και τις βρύσες με τα πεντακάθαρα νερά. Αξιόλογες είναι οι εκκλησίες του Αγ. Βλασίου και του Αγ. Γεωργίου (Μεγάλο Πάπιγκο) και των Ταξιαρχών (Μικρό Πάπιγκο). Πάνω από το Μικρό Πάπιγκο υψώνονται οι "πύργοι" της Ασιτράκας, ενώ έξω από τον οικισμό υπάρχουν οι οβίρες, φυσικές λιμνούλες με πεντακάθαρο νερό, που σχηματίζονται σε κοιλάτιες των βράχων.

Δρακόλιμνη

Είναι η πιο μεγάλη λίμνη του Εθνικού Δρυμού Βίκου Αώου και βρίσκεται στο ορεινό συγκρότημα της Τύμφης, σε υψόμετρο 2.050μ.

Η έκτασή της φτάνει περίπου τα 5 στρέμματα. Εδώ ζει ο αλπικός τρίτωνας, ένα σπάνιο είδος αμφιβίου. Το τοπίο είναι μαγευτικό, καθώς η Ασιτράκα (2.436μ.) και η Γκαμήλα (2.497μ.) ορθώνονται πάνω από τη λίμνη επιβλητικές. Για να φτάσει κανείς στις Δρακόλιμνες ένας δρόμος από το Πάπιγκο οδηγεί στο καταφύγιο της Ασιτράκας, μετά από 3 ώρες ανάβαση. Από εκεί ακολουθείτε το σηματοδοτημένο μονοπάτι προς τη δρακόλιμνη (1 περίπου ώρα ανάβαση).

Κεντρικό ΖΑΓΟΡΙ

Χαράδρα του Βίκου

Η Χαράδρα του Βίκου βρίσκεται στο δυτικό άκρο του Εθνικού Δρυμού Βίκου Αώου και διασχίζει το Δυτικό και το Κεντρικό Ζαγόρι. Το μήκος της φτάνει περίπου τα 12χλμ., το ύψος των κατακόρυφων πλευρών ξεπερνά σε αρκετά σημεία τα 1200μ., ενώ το πλάτος της κυμαίνεται ανάμεσα στα 100μ. και 1000μ. Το φαράγγι είναι υδαιογενές δημιουργημα και διαιρέχεται από τον ποταμό Βίκο, που έχει νερό μόνο εποχιακά. Η χλωρίδα παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία με ιτιές, πλατάνια σφενδάμια, αλλά και βότανα και λουλούδια. Παλαιότερα τα βότανα μάζευαν οι πρακτικοί γιατροί της περιοχής που ήταν γνωστοί ως Βικογιατροί. Δυνατοί περιπατητές μπορούν να διασχίσουν το φαράγγι (5 ώρες πορεία) έως και τις πηγές του Βοϊδομάτη, μέσα σε ένα μοναδικής ομορφιάς τοπίο, που χαρακτηρίζεται για τις εναλλαγές του γκρίζου των βράχων με το πράσινο της βλάστησης.

Κήποι γέφυρα Πλακίδα

Δίλοφο

Βίτσα

Μονοδένδρι

Το Μονοδένδρι είναι από τους πιο γνωστούς παραδοσιακούς οικισμούς του Ζαγορίου. Είναι η πατρίδα των ευεργετών αδελφών Ριζάρη, το ίδρυμα των οποίων είναι πανελληνίως γνωστό για τη μεγάλη κοινωνική προσφορά του. Τα μεγάλα αρχοντικά και οι εκκλησίες του μαρτυρούν την οικονομική ευμάρεια των κατοίκων του οικισμού κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Το πρόσφατα αναστηλωμένο αρχοντικό Πανιάζή φιλοξενεί περιοδικές εκδόσεις, ενώ το υπαίθριο θέατρο σημαντικές θεατρικές και μουσικές παραστάσεις. Στο κέντρο του οικισμού ο ναός του Αγ. Αθανασίου χρονολογείται στις αρχές του 19ου αι. Οι εικόνες στο τέμπλο του είναι αφιερώματα των αδελφών Ριζάρη. Σε μικρή απόσταση από το Μονοδένδρι βρίσκεται η Οξιά, γνωστή για τη θαυμάσια θέα στη χαράδρα του Βίκου, κυρίως όμως για το πέτρινο δάσος της. Πρόκειται για τεράστιους βραχώδεις σχηματισμούς με επάλληλα, οριζόντια στρώματα πέτρας που αποτελούν ένα φυσικό μνημείο με μεγάλο γεωλογικό ενδιαφέρον.

Μονοδένδρι - Μονή Αγίας Παρασκευής

Είναι κτισμένο στο κείλος της χαράδρας του Βίκου. Ιδρύθηκε το 1413/4 με δαπάνη του Μιχαήλ Βοεβόδα Θεριανού και των κατοίκων της γειτονικής Βίτσας. Η παράδοση αναφέρει ότι ο Θεριανός ανέγειρε το ναό σε ένδειξη ευχαριστίας για τη σωτηρία της κόρης του που έπασχε από ανίατη ασθένεια. Οι τοιχογραφίες του καθολικού χρονολογούνται στο 15ο αι., (εκτός από αυτές του νότιου τοίχου που έγιναν το 1689).

Μονοδένδρι - Ναός Αγίου Μηνά

Ο σταυρεπίστεγος ναός του Αγίου Μηνά βρίσκεται κοντά στην πλατεία του οικισμού και κτίστηκε στις αρχές του 17ου αι. Οι αγιογραφίες του έγιναν σε δύο φάσεις. Το 1619/20 χρονολογούνται αυτές του κυρίως ναού, ενώ του νάρθηκα χρονολογούνται το 1734. Το ξυλόγλυπτο και επιχρυσωμένο τέμπλο του ναού είναι του 1782.

Βίτσα (αρχαίος οικισμός)

Ανάμεσα στο Μονοδένδρι και τη Βίτσα έχουν εντοπιστεί τα ερείπια ενός μικρού οικισμού των Μολοσσών, που χρονολογείται από τον 9ο αι. έως και τα τέλη του 4ου αι. π.Χ. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως λείψανα των λιθόκτιστων οπιτών του, καθώς και δύο νεκροταφεία με σημαντικά ευρήματα (εκτίθενται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων).

Βίτσα (σημερινός οικισμός)

Γραφικός οικισμός, από τους σημαντικότερους του Ζαγορίου. Τα πετρόκτιστα καλοδιατηρημένα αρχοντικά του, κτισμένα με γκρίζα πέτρα άριστα εναρμονισμένα με το περιβάλλον, παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Τα λιθόστρωτα δρομάκια του, οι εκκλησίες, οι αυλόπορτες των οπιτών, δημιουργούν με το τοπίο ένα σύνολο μοναδικής ομορφιάς. Η Βίτσα υπήρχε ήδη από τη βυζαντινή εποχή, αφού οι κάτοικοι της, οι "Βιτσιπιοί" σύμφωνα με επιγραφή φρόντισαν το 1413/4 για την ανέγερση της μονής της Αγ. Παρασκευής στο Μονοδένδρι.

Βίτσα - Ναός Αγίου Νικολάου

Ο Άγιος Νικόλαος, σταυρεπίστεγος ναός με μεταγενέστερο νάρθηκα, είναι κτισμένος στην άκρη του οικισμού. Χρονολογείται σύμφωνα με επιγραφή το 1612. Οι τοιχογραφίες του φιλοτεχνήθηκαν το 1618-19. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο του ναού χρονολογείται πιθανόν στο 17ο αι., και οι εικόνες είναι του 17ου και 18ου αι.

Άνω Πεδινά - Ναός Αγίου Δημητρίου

Μεγάλων διαστάσεων ενοριακός ναός, χρονολογείται στις αρχές του 19ου αι. Οι αγιογραφίες, το ξυλόγλυπτο τέμπλο, ο άμβωνας είναι επίσης της ίδιας εποχής. Στο ναό φυλάσσεται Ευαγγέλιο με ασημένιο κάλυμμα, έργο του Αθ. Τζημούρη, μεγάλου αργυροκόου από τους Καλαρρύτες.

Άνω Πεδινά - Μονή Ευαγγελίστριας

Σημαντική γυναικεία μονή, στην είσοδο του οικισμού. Περιβάλλεται με ψηλό περιβολότοιχο και εντυπωσιάζει με τον φρουριακό της χαρακτήρα. Το καθολικό κτίστηκε το 1793 και αγιογραφήθηκε το 1809.

Σκάλα Βραδέτου

Τσεπέλοβο

Γυφτόκαμπος - Σαρακατσάνικη στάνη

Κουκούλι - Ναός Κοίμησης της Θεοτόκου

Είναι κτισμένος στο κέντρο του οικισμού και είναι μεγάλων διαστάσεων βασιλική, με τοξωτά χαγιάτια. Η σημερινή μορφή του αποτελεί τη δεύτερη ανακαίνισή του, η οποία χρονολογείται το 1788. Οι τοιχογραφίες του (1796) είναι έργο του ζωγράφου Λάζαρου. Αξιόλογα δείγματα ηπειρώτικης ξυλογλυπτικής είναι το τέμπλο, ο άμβωνας και ο επισκοπικός θρόνος, με τον ωραίο φυτικό διάκοσμο.

Γέφυρα Νούτσου ή Κόκορου

Κτίστηκε το 1750 από το Νούτσο Κοντοδήμο. Είναι μεγάλο μονότοξο γεφύρι πάνω από το Βίκο. Ονομάζεται και γεφύρι του Κόκορου από τον ιδιοκτήτη του γειτονικού μύλου, ο οποίος φρόντιζε για την επισκευή του.

Το Γεφύρι του Πλακίδα ή Καλογερικό

Μεγάλο τρίτοξο γεφύρι, που εντυπωσιάζει με τη συμμετρία του. Βρίσκεται κοντά στους Κήπους και ενώνει τις όχθες του Βίκου. Κτίστηκε το 1814 από τον Σεραφείμ, καλόγερο στο μοναστήρι του Προφήτη Ηλία της Βίτσας, από τον οποίο πήρε το όνομά του. Το 1865 επισκευάστηκε από τον Αλέξη Πλακίδα από το Κουκούλι.

Σκάλα Βραδέτου

Λιθόκτιστο, κλιμακωτό μονοπάτι σε κατακόρυφη βραχώδη πλαγιά που οδηγεί στο παραδοσιακό οικισμό του Βραδέτου, έργο τεχνικής επιδεξιότητας Ηπειρωτών μαστόρων. Παλαιότερα αποτελούσε τη μοναδική πρόσβαση στον οικισμό, ο οποίος διατηρεί τον παραδοσιακό του χαρακτήρα. Το Βραδέτο είναι ο πιο ορεινός οικισμός του Ζαγορίου, με υψόμετρο 1340μ. και είναι κτισμένος κοντά στην Χαράδρα του Βίκου. Από τη θέση Μπελόη, η θέα στη χαράδρα του Βίκου είναι μαγευτική.

Τσεπέλοβο

Καλοδιατηρημένος παραδοσιακός οικισμός, σε υψόμετρο 1.100μ. Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ήταν το διοικητικό κέντρο του Ζαγορίου. Ονομαστά είναι τα αρχοντικά του με τις λαϊκές τοιχογραφίες. Κοντά στην πλατεία του οικισμού η εκκλησία του Αγ. Νικολάου εντυπωσιάζει τον

επισκέπτη με τις καλοδιατηρημένες τοιχογραφίες του, έργο ζωγράφων από το Καπέσοβο που έγιναν το 1786. Το πυργοειδές καμπαναριό χρονολογείται το 1868.

Τσεπέλοβο - Μονή Αγίου Ιωάννη Ρογκοβού

Είναι κτισμένη κοντά στο χωριό Τσεπέλοβο. Το σημερινό καθολικό χρονολογείται το 1749. Οι τοιχογραφίες του (1765) είναι έργο ζωγράφων από το γειτονικό Καπέσοβο. Ανάμεσα στις τοιχογραφίες υπάρχει η παράσταση των χορηγών Κοντοδημαίων και του μοναχού Νικόδημου.

Γυφτόκαμπος

Γνωστός για το ανάμωμα των Ηπειρωτών Σαρακατσαναίων, που γίνεται κάθε χρόνο το πρώτο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου. Βρίσκεται κοντά στα χωριά Σκαμνέλι και Λάισια, σε υψόμετρο 1600μ. Στο Γυφτόκαμπο υπάρχει η σαρακατσάνικη στάνη, που λειτουργεί ως εκθεσιακός χώρος από το Μάιο έως τον Οκτώβριο. Πρόκειται για μεγάλες αχυροκαλύβες, με αντικείμενα από τη ζωή των Σαρακατσαναίων.

Καπέσοβο

Παραδοσιακός οικισμός, γνωστός για τους καπεσοβίτες ζωγράφους (Μπογάδες) που αγιογράφησαν δεκάδες εκκλησίες στην Ήπειρο, κατά τον 18ο-19ο αι. Τη μεγάλη ανάπτυξη του Καπεσοβού κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας μαρτυρούν τα μεγάλα αρχοντικά με τις λαϊκές τοιχογραφίες και οι εκκλησίες με τις θαυμάσιες αγιογραφίες. Στο κέντρο περίπου του οικισμού βρίσκεται η Πασχάλειος Σχολή (κτίστηκε το 1861 και υπήρξε το σπουδαιότερο εκπαιδευτήριο στο Ζαγόρι), όπου φυλάσσεται ένα από τα τέσσερα αντίτυπα της Χάρτας του Ρήγα Φεραίου.

Καπέσοβο - Ναός Αγίου Νικολάου

Κτίστηκε το 1793, με δαπάνη του Καπεσοβίτη Ιωαννούτσου Καραμεσίνη, προεστού του Ζαγορίου και των Ιωαννίνων. Ο ναός ανήκει στον τύπο της τρίκλιτης βασιλικής. Οι τοιχογραφίες του έγιναν την ίδια εποχή και είναι έργο ζωγράφων από το Καπέσοβο.

Νεγάδες - Αγ. Γεώργιος

Τριουπόσιτατος μεγάλων διαστάσεων ναός, στο κέντρο του οικισμού. Κτίστηκε το 1792 με χρήματα του Χαϊζημάνθου Γκίνου από τους Νεγάδες, πλούσιου εμπόρου στη Ρουμανία. Το τέμπλο με τον θαυμάσιο ξυλόγλυπτο διάκοσμο ο άμβωνας και ο επισκοπικός θρόνος είναι έργα δημιουργικής φαντασίας Ηπειρωτών ιαλιαδόρων(ξυλογλυπτών).

Βρυσοχώρι - Ναός Αγίου Χαραλάμπους

Κτισμένο σε υψόμετρο 940μ. το Βρυσοχώρι περιβάλλεται από δάση κωνοφόρων και κρυστάλλινα νερά στους πρόποδες της Γκαμήλας. Ο οικισμός κάηκε το 1943 από τους Γερμανούς. Στην πλατεία η εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους, χρονολογείται το 1814. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν το ξυλόγλυπτο τέμπλο, ο άμβωνας και ο επισκοπικός θρόνος του ναού.

Ελάτη

Η Ελάτη βρίσκεται στο δασωμένο κομμάτι της βορινής περιοχής του βουνού Μιτσικέλι, σε υψόμετρο 960μ. και απέχει 30χλμ. από τα Γιάννενα. Το παλιό χωριό κάηκε από τους Γερμανούς το 1943. Το κλίμα είναι δροσερό και υγιεινό, ενώ προσφέρεται εξαιρετική θέα προς τα δάση και τα βουνά της Τύμφης. Επισκεφθείτε την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου (1806). Ακολουθώντας μικρές διαδρομές θα φτάσετε στις βρύσες και στο πέτρινο γεφύρι.

Δίκορφο

Το χωριό είναι κτισμένο στα 1.000μ. υψόμετρο, 42χλμ. από τα Γιάννενα. Το Δίκορφο είναι γνωστό ως οικισμός από το 1431. Την ιστορία του μαρτυρούν τα μεγάλα πέτρινα αρχοντικά, η βιβλιοθήκη, τα λιθόστρωτα καλντερίμια, οι ξερολιθιές και οι αυλόπορτες που ενώνουν τα σπίτια. Στη μεγάλη πλατεία του χωριού βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Μηνά (1770). Από το Δίκορφο έχετε εύκολη πρόσβαση μέσω μονοπατιού στο Μοναστήρι της Σιούπαινας (1440) και στο γεφύρι του Καπετάν Αρκούδα.

Μουσείο Αγάπιου Τόλη

Το Λαογραφικό Μουσείο Αγάπιου Τόλη βρίσκεται στους Κήπους Ζαγορίου. Οι συλλογές περιλαμβάνουν τοπικές ενδυμασίες, έπιπλα, οικιακά σκεύη, υφαντά, φωτογραφικό και άλλο υλικό από τα Ζαγόρια που έχουν περισυλλεγεί από τον ίδιο τον Αγάπιο Τόλη στην προσπάθειά του να διατηρηθεί η Ζαγορία κληρονομιά.

Μουσείο Κ. Λαζαρίδη

Στο Κουκούλι αξίζει να επισκεφθεί κανείς το Μουσείο Κ. Λαζαρίδη, όπου εκτίθενται 2.500 αποξηραμένα είδη φυτών και βοτάνων από την γύρω περιοχή, πολλά από τα οποία είναι γνωστά για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες (τηλ. 0653051398).

Αρχοντικό Πανταζή

Στο Ριζάριο Κέντρο Συναθροίσεων και εκδόσεων στο Μονοδένδρι φιλοξενούνται περιοδικές φωτογραφικές εκθέσεις.

Στο Πάπιγκο λειτουργεί κέντρο ενημέρωσης για την φύση (WWF).

Δραστηριότητες

Ποικίλες ποτάμιες δραστηριότητες (κανόε-καγιάκ, ράφτιγκ κ.α.) έχουν αναπτυχθεί στον ποταμό Βοϊδομάτη. Στο σκοπευτήριο των Αοπραγγέλων γίνονται πανελλήνιοι σκοπευτικοί αγώνες, εξαιρετικού ενδιαφέροντος. Στον ίδιο οικισμό λειτουργεί επίσης πίστα αιωροπερισμού. Κοντά στον οικισμό των Κάτω Πεδινών υπάρχει εκτροφείο στρουθοκαμήλων, το οποίο αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών. Η περιοχή διαθέτει οργανωμένο ορειβατικό καταφύγιο κοντά στην κορυφή της Ασιράκας (υψομ. 1950μ.) Σηματοδοτημένα μονοπάτια προσφέρονται για ορειβασία στα γύρω βουνά μέσα από υποαλπικά τοπία, μικρές λίμνες και δάση από βελανιδιές.

Μαστοροχώρια Κόνιτσα

Κτισμένη στην κατάφυτη πλαγιά της Τραπεζίτσας σε υψόμετρο 630μ. είναι μια ακριτική πόλη με τη δική της δυναμική, παλιά αρχοντικά και πέτρινα δρομάκια, δίπλα στη χαράδρα του Αώου όπου είναι χτισμένο το περίφημο μονότοξο γεφύρι. Βόρεια της Κόνιτσας συναντά κανείς τα μαστοροχώρια Πυροδόγιαννη και Βούρμπιανη που οι κάτοικοί τους για αιώνες σκάλιζαν με μεράκι την πέτρα, χτίζοντας αρχοντόσπιτα μοναστήρια και γεφύρια σε όλη την Ελλάδα. Οι αιμούχες ιαματικές πηγές του Αμαράντιου και οι θειούχες ιων Καθασίλων είναι γνωστές για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες.

Το Γεφύρι της Κόνιτσας

Μονή Στομίου

Το Γεφύρι της Κλειδονιάβιστας

Το Γεφύρι της Κόνιτσας

Βρίσκεται στην άκρη του οικισμού της Κόνιτσας και γεφυρώνει το φαράγγι του Αώου. Κτίστηκε το 1870 από τον αρχιμάστορα Ζιώγα Φρόνιζο, που καταγόταν από την Πυρσόγιαννη (ονομασιό μαστοροχώρι), με δαπάνη πλούσιων Ηπειρωτών και κατοίκων της Κόνιτσας.

Αρχοντικό Χουσεΐν Σίσκο

Βρίσκεται στο κέντρο της παλαιάς πόλης της Κόνιτσας και αποτελεί ένα από τα αντιπροσωπευτικά δείγματα αστικής αρχιτεκτονικής. Το αρχοντικό στη σημερινή του μορφή χρονολογείται το 1845, είναι ωστόσο γνωστό ότι κτίστηκε το 1771.

Αρχοντικό της Χάμκως

Το ερειπωμένο αρχοντικό άνηκε στη Χάμκω, μητέρα του Αλή πασά των Ιωαννίνων. Πρόκειται για μεγάλο συγκρότημα, με φρουριακό χαρακτήρα που περιλαμβάνει ένα σύνολο κτισμάτων, ενδεικτικών της σπουδαιότητάς του. Σε καλύτερη κατάσταση σώζεται ο διώροφος πύργος (Κούλια) και οι τοξωτοί πυλώνες με το λιθανάγλυφο διάκοσμο.

Κλειδί

Βραχοσκεπή, σε ύψος 30μ. πάνω από την κοίτη του ποταμού Βοϊδομάτη, γνωστή για τα ευρήματα προϊστορικών χρόνων που έφεραν στο φως οι ανασκαφές. Η ανθρώπινη δραστηριότητα στο Κλειδί χρονολογείται στο διάστημα 16.000-10.000 χρόνια πριν από το παρόν και οφείλεται στην εκμετάλλευση του ευνοϊκού οικοσυστήματος της περιοχής. Τα λίθινα εργαλεία που αποκαλύφθηκαν είναι από πυριτόλιθο που προέρχονταν από τις όχθες του ποταμού Βοϊδομάτη.

Μονή Στομίου

Η ονομασία της μονής οφείλεται στο μικρό άνοιγμα, δηλ. το στόμιο, της χαράδρας του ποταμού Αώου. Η μονή κτίστηκε το 1774, πυρπολήθηκε όμως κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου, από τους Γερμανούς. Αποτελεί σήμερα το καταφύγιο των ορειβατών και ορμητήριο στην ανάβαση τους στη Γκαμήλα και τις Δρακόλιμνες.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Κόκκινη Παναγιά

Αφιερωμένη στη Ζωοδόχο Πηγή βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την Κόνιτσα. Οφείλει την ονομασία της στο κόκκινο χρώμα των τούβλων, με τα οποία είναι κτισμένη. Χρονολογείται στα τέλη του 13ου- αρχές του 14ου αι. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τοιχογραφίες του 14ου αι. στο ιερό του ναού.

Γεφύρι της Νιοπόλιτσας.

Μονότοξο γεφύρι (1906) κοντά στην Κόνιτσα, πάνω από τον Νιοπολίτσα παραπόταμο του Αώου.

Λιατοβούνι

Το Λιατοβούνι υψώνεται στο κέντρο της πεδιάδας της Κόνιτσας, κοντά στη συμβολή του ποταμού Αώου με τον Βοϊδομάτη. Πρόκειται για μια σημαντική θέση, στην οποία ανακαλύφθηκε εκτεταμένο νεκροταφείο με αξιόλογα ευρήματα που χρονολογούνται από την πρώιμη εποχή του Σιδήρου έως και την κλασσική εποχή. Το νεκροταφείο ανήκε σε έναν άγνωστο μέχρι σήμερα μολοσσικό οικισμό (οι Μολοσσοί υπήρξαν ένα από τα σημαντικότερα αρχαία φύλα στην περιοχή της κεντρικής και δυτικής Πίνδου). Τα ευρήματα (αγγεία, όπλα, κοσμήματα κ.α.) από το νεκροταφείο εκτίθενται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων.

Κλειδωνιά (παλαιός οικισμός)

Βρίσκεται σε οροπέδιο του όρους Τύμφη (Γκαμήλα) σε υψόμετρο 500μ. και χωρίζεται από το Ζαγόρι με την περίφημη Χαράδρα του Βίκου. Η δέα από τον οικισμό είναι πανοραμική. Από εδώ αιενίζει κανείς τις γύρω κορυφές των βουνών και τον κάμπο της Κόνιτσας που τον διασχίζουν οι ποταμοί Βοϊδομάτης και Αώος. Ένας μεγάλος αριθμός εκκλησιών και μοναστηριών του οικισμού σώζονται μέχρι σήμερα, όπως οι εκκλησίες του Αγ. Αθανασίου και του Αγ. Νικολάου και τα μοναστήρια των Αγ. Αποστόλων και των Αγ. Αναργύρων. Παλαιότερη είναι η μονή Μεταμόρφωσης, η οποία κτίστηκε κατά την παράδοση από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Πωγωνάτο.

Το Γεφύρι της Κλειδονιάβιστας

Οφείλει το όνομά του στον γειτονικό οικισμό της Κλειδωνιάς και ενώνει τις όχθες του ποταμού Βοϊδομάτη. Είναι μονότοξο γεφύρι, κτισμένο στην είσοδο του φαραγγιού του Βίκου που κτίστηκε το 1853.

Μολυβδοσκεπάσιο

Γραφικός οικισμός, κτισμένος στην πλαγιά κατάφυτου λόφου, με θέα προς τον ποταμό Αώο και τα ελληνοαλβανικά σύνορα. Αναφέρεται στις βυζαντινές πηγές με το όνομα Διπαλίτσα. Από την μακρινή εκείνη εποχή σώζεται η εκκλησία του Αγ. Δημητρίου. Οι εκκλησίες του Αγ. Σώζωντα, της Ζωοδόχου Πηγής και των Αγ. Αποστόλων μαρτυρούν την ακμή που γνώρισε ο οικισμός κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Η εκκλησία των Αγ. Αποστόλων

Μεγάλων διαστάσεων ενοριακός ναός που κτίστηκε στη σημερινή του μορφή το 1537 και αγιογραφήθηκε το 1645. Ωστόσο ο ναός των Αγίων Αποστόλων αναφέρεται ήδη το 1298, ως έδρα της αρχιεπισκοπής Πωγωνιανής.

Μονή Μολυβδοσκεπάστου

Σημαντικό βυζαντινό μοναστήρι. Βρίσκεται κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, στη σμίξη των ποταμών Βοϊδομάτη και Αώου.

Η παράδοση ανάγει την ίδρυσή του στον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Πωγωνάτο. Η μονή οφείλει το όνομά της στα μολυβδόφυλλα που κάλυπταν τη στέγη του καθολικού.

Οι τοιχογραφίες του χρονολογούνται στο 16ο αι. Το μοναστήρι δέχεται πλήθος προσκυνητών, που έρχονται για να προσκυνήσουν τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας.

Κόνιτσα

Καστανέα

Αηδονοχώρι - Μονή Γκούρας

Κτίστηκε, πιθανόν το 16ο αι., πάνω σε ένα μεγάλο βράχο (γκούρ στα αλβανικά) από όπου πήρε την επωνυμία της. Πυρπολήθηκε από τους Τούρκους γύρω στα 1829 και στη θέση του άρχισε να κτίζεται στα μέσα του 19ου αι. ο σημερινός ναός.

Αμάραντος

Τα αιμόλουτρα του Αμάραντου σε υψόμετρο 1260μ. θεωρούνται μοναδικά του είδους τους στην Ελλάδα. Από την κονιτσιώτικη γη ωστόσο αναβλύζουν και άλλες ιαματικές πηγές, όπως τα θειούχα νερά στα Καβάσιλα και την Πυζαριά.

Πλαγιά - Μονή Ζέρμας

Το μοναστήρι της Ζέρμας (παλιό όνομα του οικισμού της Πλαγιάς) βρίσκεται στις πλαγιές του Γράμμου, στα όρια της Ηπείρου με τη Μακεδονία. Αναφέρεται ήδη το 1618, ανακαίνιστηκε όμως σύμφωνα με επιγραφή το 1656. Της ίδιας εποχής είναι οι τοιχογραφίες. Εντυπωσιακή είναι η είσοδος του ναού με την επιγραφή και τον ωραίο λιθανάγλυφο διάκοσμο.

Μπουραζάνι

Πνιγμένο στο πράσινο το Μπουραζάνι είναι μια ειδυλλιακή περιοχή, κοντά στις όχθες του Αώου. Αποτελεί τόπο αναψυχής, όπου ο επισκέπτης, εκτός των άλλων, μπορεί να γευθεί νοστιμότητα κυνήγι. Εδώ λειτουργεί πάρκο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και υπάρχει νερόμυλος, μνημείο υδροκίνησης.

Ράφτιγκ στον Αώο

Πυρσόγιαννη

Χιονοδρομικό κέντρο στη Βασιλίτσα

Μαστοροχώρια (Πυρσόγιαννη-Βούρμπιανη κ.α.)

Περίφημα για τους μαστόδρους που για χρόνια σκάλιζαν με μεράκι την πέτρα, κτίζοντας εκκλησίες, αρχοντικά και γεφύρια σε όλη την Ελλάδα. Στην Πυρσόγιαννη σημαντικός είναι ο ναός του Αγίου Νικολάου, που χρονολογείται στο 18ο αι.

Μόλιστα, Γαννναδιό, Καστανέα

Κτισμένα στις κατάρυτες πλαγιές του Σμόλικα, αποτελούν ένα σύνολο οικισμών από τους ωραιότερους του νομού. Οι φυσικές τους ομορφιές συνδυάζονται με τα λιθόστρωτα δρομάκια, τα πέτρινα σπήτια και τις εκκλησίες του 18-19ου αι. με τα λιθόκτιστα καμπαναριά.

Χιονιάδες

Ονομαστίος οικισμός για τους ζωγράφους που προέρχονταν από εδώ. Οι Χιονιαδίτες ζωγράφοι κυριαρχούν, από τον 19ο αι έως και τις αρχές του 20ου αι., στην αγιογράφηση εκκλησιών και αρχοντικών στην Ήπειρο και τη δυτική Μακεδονία.

Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου- Χαράδρα Αώου

Νοτιοανατολικά της Κόνιτσας, στη βορειοδυτική Πίνδο μεταξύ Τύμφης και Σμόλικα ανοίγεται η χαράδρα του Αώου, που αποτελεί τμήμα του Εθνικού Δρυμού Βίκου -Αώου. Η πρόσβαση στη χαράδρα γίνεται από ένα μονοπάτι κοντά στο παλιό μονότοξο γεφύρι, στην άκρη της Κόνιτσας. Το ανάγλυφο της περιοχής χαρακτηρίζεται για τις εναλλαγές του τοπίου και τις έντονες αντιθέσεις, όπου οι απότομες χαράδρες εναλλάσσονται με τις ήρεμες πλαγιές των βουνών.

Στο Δρυμό Βίκου -Αώου βρίσκουν καταφύγιο σπάνια αρπακτικά πτηνά και ζώα, όπως η αρκούδα, ο λύκος, το τσακάλι, το αγριόγιδιο, από τα πιο σπάνια είδη της Ελληνικής πανίδας. Τα είδη των αμφιβίων που έχουν καταγραφεί ξεπερνούν τα δέκα, με πιο αξιόλογο τον Αλπικό Τρίτωνα (*Tritus Alpestris*), με βιότοπο την Δρακόλιμνη. Ο Δρυμός προσφέρει στους επισκέπτες του μοναδικές ευκαιρίες για κανόε-καγιάκ (Αώος), αναρρίχηση (κορυφή της Αστράκας), για ορειβασία και περπάτους σε ήρεμα μονοπάτια, όπου κανείς μπορεί να παρατηρήσει τη φύση.

Δραστηριότητες

Ο Εύαθλος είναι από τις σημαντικότερες αθλητικές εκδηλώσεις στην περιοχή. Πρόκειται για αγώνες αθλημάτων περιπέτειας με διεθνείς συμμετοχές, που γίνονται κάθε χρόνο την τελευταία εβδομάδα του Μαΐου. Περιλαμβάνει αγώνες ράφτιγκ, κανόε καγιάκ, αναρρίχησης κ.α. Παράλληλα γίνονται μουσικές εκδηλώσεις στις όχθες του ποταμού. Πάνω από την Κόνιτσα λειτουργεί πίστα αιωροπερισμού, όπου ο επισκέπτης μπορεί να πετάξει με αλεξίπτερο βουνού ή παραπέντε. Στη Βασιλίτσα λειτουργεί σύγχρονο χιονοδρομικό κέντρο, σε υψόμετρο 1300μ.

Εκτός από το ράφτιγκ και το κανόε καγιάκ στα ποτάμια της περιοχής, πολλές είναι οι δυνατότητες για ορειβασία στα γύρω βουνά, με τα γραφικά χωριά. Από τις καλύτερες διαδρομές είναι αυτή που οδηγεί από την Κόνιτσα στην Τραπεζίτσα (υψομ. 2022μ.) και το Ροϊδοβούνι (υψομ. 1977μ.). Οι πιο τολμηροί μπορούν να ακολουθήσουν τη διαδρομή από Γέφυρα της Κόνιτσας προς μονή Στομίου, Πέρασμα Καρτερού, Σκαμνέλι Ζαγορίου. Η διαδρομή περνάει από τη χαράδρα του Αώου, μέσα από δάση κωνοφόρων δένδρων και διαρκεί 10 ώρες. Στις πιο ήπιες δραστηριότητες συγκαταλέγονται το ψάρεμα πέστροφας στο Βοϊδομάτη ή τον Αώο (εκτός ορίων Εθνικού Δρυμού) και οι περίπατοι στο πάρκο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο Μπουραζάνι.

Στην παλαιά πόλη της Κόνιτσας λειτουργεί φωτογραφική έκθεση της ιστορικής πορείας της πόλης και της γύρω περιοχής.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι Λαογραφικές Συλλογές, όπως το Λαογραφικό Μουσείο Κόνιτσας, η Λαογραφική Συλλογή Στρατινίστας, το Λαογραφικό Μουσείο Πάδων Κόνιτσας, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στην Καστανή κ.α.

Μέτσοβο

Το Μέτσοβο, κτηνοτροφικός αρχικά οικισμός, εξελίχθηκε με το πέρασμα των αιώνων σε σημαντικό βιοτεχνικό και εμπορικό κέντρο, εκμεταλλευόμενο τη γεωγραφική του θέση και τις ιστορικές συγκυρίες. Αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αντίστασης στη γενικότερη εγκατάλειψη της ελληνικής υπαίθρου. Κτισμένο αμφιθεατρικά σε μια από τις βουνοκορφές της Πίνδου (υψόμετρο 1160μ.) προκαλεί τους επισκέπτες με τον πλούτο του, την εναλλαγή του τοπίου και τον τρόπο ζωής των κατοίκων του.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Το Μέτσοβο υπήρχε ήδη από την υστεροβυζαντινή εποχή, αφού αναφέρεται στο "Χρονικό των Ιωαννίνων", γνώρισε όμως μεγάλη ανάπτυξη κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας, χάρη στη διοικητική αυτονομία που παραχωρήθηκε στους κατοίκους του από τους Τούρκους, κυρίως για την προστασία της διάβασης του Ζυγού (πέρασμα από την Ήπειρο στη Θεσσαλία). Από το Μέτσοβο κατάγονται πολλοί εθνικοί ευεργέτες όπως ο Μ. Τσοτίσας, ο Γ. Χατζηκώστας, ο Σιουρνάρης κ.α., που φρόντισαν για την ανέγερση κυρίων και κοινωφελών Ιδρυμάτων στα Ιωάννινα και την Αθήνα.

Μονή Αγ. Νικολάου

Κτισμένη στα νοτιοδυτικά του Μετσόβου, κοντά στην όχθη του Μετσοβίτικου (παραπόταμου του Αράχθου), η μονή του Αγ. Νικολάου, υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα μοναστήρια της περιοχής. Η ίδρυσή της ανάγεται στη βυζαντινή εποχή, ανακαινίστηκε ωστόσο ριζικά το 1700. Οι τοιχογραφίες εσωτερικά του καθολικού χρονολογούνται το 1702.

Ναός Αγ. Παρασκευής

Βρίσκεται στο κέντρο του Μετσόβου και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους ναούς του. Στο ναό φυλάσσονται πολλά κειμήλια, αρκετά από τα οποία είναι αφιερώματα ευπόρων Μετσοβιτών, εγκατεστημένων στη Ρωσία και την Αίγυπτο.

Μονή Παναγίας

Το μοναστήρι βρίσκεται στην άκρη του οικισμού του Μετσόβου. Το καθολικό αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου, κτίστηκε το 1754 και αγιογραφήθηκε την ίδια περίπου εποχή. Κοντά στο μοναστήρι υπάρχει ένας παραδοσιακός νερόμυλος, που αναστηλώθηκε πρόσφατα και αποτελεί μνημείο υδροκίνησης.

Βάλια Κάλντα

Ο εθνικός δρυμός της Βάλια Κάλντα (Ζεστή Κουλάδα) είναι από τους σημαντικότερους της Ελλάδος και έχει συμπεριληφθεί στον κατάλογο με τις 12 πιο ευαίσθητες περιοχές του κόσμου, που έχουν άμεση ανάγκη προστασίας. Θεωρείται από τις πιο αξιόλογες σε φυσικό πλούτο περιοχές της Ευρώπης, όπου βρίσκουν καταφύγιο πάνω από 80 είδη πτηνών, όπως ο χρυσαετός ο νεροκότιουφας, ο χρυσογέρακας, η χιονότσιχλα, ο μαύρος δρυοκολάπης και επιβιώνουν μερικά από τα σπανιότερα θηλαστικά, όπως η καφετιά αρκούδα, ο αγριόγατος, το αγριόγινδο, η βτίδρα, που βρίσκονται υπό εξαφάνιση. Η χλωρίδα της είναι επίσης από τις πλουσιότερες. Έχουν καταγραφεί πολλά ενδημικά φυτά των Βαλκανίων, μεταξύ των οποίων και η *centaurea vlachorum*, που ονομάστηκε έτσι προς τιμή των Βλάχων των χωριών της Πίνδου. Στο Δρυμό φυτρώνουν δάση μαύρης πεύκης και ρόμπολου (λευκόδερμη πεύκη), αρκετά από τα οποία ξεπερνούν την ηλικία των 700 χρόνων.

Χρυσοβίτσα - Ναός Παναγίας

Η εκκλησία της Παναγίας είναι γνωστή για τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Χρυσοβίτσας (αποδίδεται κατά την παράδοση στον ευαγγελιστή Λουκά), έργο πιθανόν του 16ου αι. Ο ναός ήταν παλιότερα καθολικό μοναστηριού, που κατά την παράδοση κτίστηκε τη βυζαντινή εποχή.

Ανθοχώρι - Μονή Ζωοδόχου Πηγής

Βρίσκεται στη θέση Κόκκινο Λιθάρι. Η ίδρυσή της τοποθετείται στο 18ο αι. και φέρει τοιχογραφίες του 19ου αι.

Χιόνια στον Προφήτη Ηλία

Βάλια Κάλντα

Το Χιονοδρομικό Κέντρο

Πολιτισίες

Μικρό οροπέδιο, με δάση από έλαια και οξείες, κοντά στο Μέτσοβο. Το αλπικό τοπίο της περιοχής, σε συνδυασμό με την τεχνητή λίμνη του Αώου δημιουργούν έναν ιδανικό τόπο αναψυχής.

Μέτσοβο - Αρχοντικό Τοσίτσα

Το Αρχοντικό Τοσίτσα στεγάζει σήμερα το Μουσείο του ομώνυμου Ιδρύματος. Παραδοσιακά μετοσβίτικα υφαντά, χρυσοκέντητες στολές, βυζαντινά μικροαντικείμενα και σημαντικές μεταβυζαντινές εικόνες εκτίθενται στους χώρους του αρχοντικού. Τηλ. 0656041084

Μέτσοβο - Πινακοθήκη

Ιδρύθηκε με φροντίδα του Ιδρύματος Ευαγ. Αβέρωφ και περιλαμβάνει έργα των σημαντικότερων ελλήνων καλ-λιτεχνών του 19ου και 20ου αι., όπως ο Λύτρας, ο Γύζης, ο Παρθένης, ο Μόραλης, ο Χατζηκυριάκος - Γκίκας, κ.α. Τηλ. 2656041210

Οστρακόραμα

Προσωπική συλλογή κοχυλιών του κ. Ν. Παυλίδη, που εκτίθεται μόνιμα στο Συνεδριακό κέντρο «ΔΙΑΣΕΛΟ» και περιλαμβάνει περίπου 100 είδη κοχυλιών απ' όλες τις θάλασσες του κόσμου. Η Έκθεση είναι ανοιχτή για το κοινό καθημερινά εκτός Δευτέρας.

Δραστηριότητες

Η περιοχή αποτελεί πόλο έλξης τουριστών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Σε μικρή απόσταση από το Μέτσοβο υπάρχουν δύο πλήρως εξοπλισμένα χιονοδρομικά κέντρα, του Προφήτη Ηλία και του Ιδρύματος Βαρόνου Μιχαήλ Τοσίτσα. Το πρώτο διαθέτει πέντε πίστες 700 και 1000μ. μέτριας δυσκολίας, λίφτ, εσπιατόριο κ.α. Το δεύτερο διαθέτει δύο πίστες 1000 και 1200μ.

Το ορειβατικό καταφύγιο στο Μαυροβούνι στη θέση Πάντε - Λάκοι (υψόμετρο 1950μ.) προσφέρεται για εξορμήσεις στον Εθνικό Δρυμό της Βάλια Κάλντα και στις Δρακόλιμνες. Πρόκειται για ένα παραδοσιακό κτίριο με δυνατότητα φιλοξενίας 30 ατόμων. Το σηματοδοτημένο διεθνές μονοπάτι Ε6 διασχίζει το Δρυμό, ενώ στην περιοχή υπάρχουν και άλλα περιπατικά μονοπάτια, σηματοδοτημένα (P1, P3 κ.α) που προσφέρουν στον περιηγητή πλήθος επιλογών.

Το πρώτο σαββατοκύριακο του Ιουλίου γίνεται στο Μέτσοβο το "Αντάμωμα των Βλάχων", ενώ το τελευταίο σαββατοκύριακο του ίδιου μήνα οργανώνεται ο "Πίχιτιος Περίπατος", που περιλαμβάνει διαδρομές στο βουνό και διανυκτέρευση σε υψόμετρο 2000μ. στο Μαυροβούνι, με τραγούδια και χορούς γύρω από μεγάλες φωτιές.

Πολλά είναι επίσης τα παραδοσιακά πανηγύρια στην περιοχή, όπως το πανηγύρι του Προφήτη Ηλία, σε υψόμετρο 1400μ., της Αγίας Παρασκευής στο Μέτσοβο και στο Ανήλιο όπου διοργανώνεται επίσης και η βραδιά των κτηνοτρόφων, στην οποία βραβεύονται τα καλύτερα ζώα του χωριού.

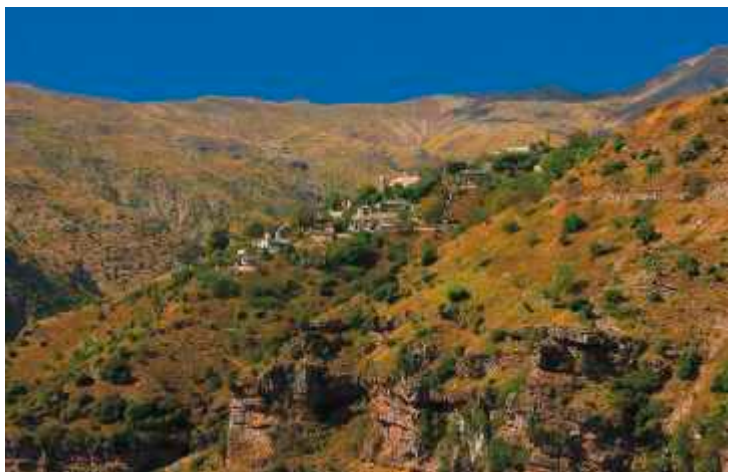

Κατοξνοχώρια Τζουμέρκα

Ανεβοκατεβαίνοντας στα βουνά και στα φαράγγια του Αράχθου ποταμού τέσσερα πέτρινα γεφύρια βοηθούν τον επισκέπτη να κατακτήσει τα Τζουμερκοχώρια και να κατακτηθεί από το άφθαρτο φυσικό κάλλος, αλλά και από την ανθρώπινη δημιουργία. Οι χαράδρες του Αράχθου και του Καραλίτσικου, το πλούσιο οικοσύστημα της περιοχής, τα πέτρινα γεφύρια, τα μοναστήρια, οι παραδοσιακοί οικισμοί του Συρράκου και των Καραρυτών, τα Πράμαντα (ζωντανό κέντρο της ευρύτερης περιοχής) και όλα τα γύρω χωριά είναι στοιχεία που θέλγουν και εντυπωσιάζουν τον επισκέπτη. Οι λάιρες των ποταμών και των ορεινών οδών έχουν τη δυνατότητα να βιώσουν ονειρικές απολαύσεις στο καγιάκ, ράφτινγκ, ορειβασία και να νοιώσουν το μεγαλείο της φύσης.

Συρράκο

Καλαρρύτες

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Πράμαντα

Κτισμένα αμφιθεατρικά στους πρόποδες της Σιρογγούλα (υψομ.840μ), είναι από τα πιο ονομαστά μαστοροχώρια των Τζουμέρκων. Κοντά στον οικισμό υπάρχει το σπήλαιο Ανεμότρυπα, όπου οι σταλαγμίτες και οι σταλακτίτες δημιουργούν ένα κόσμο μαγικό. Οι καταρράκτες "Καμίλη" και "Βασίλης", ο νερόμυλος και το φαράγγι του Αγίου Αθανασίου αποτελούν τα σημαντικότερα αξιοθέατα της περιοχής. Το μοναστήρι της Αγ. Παρασκευής, κοντά στο δρόμο που οδηγεί από τα Πράμαντα στους

Πράμαντα

Μελισσουργούς, είναι γνωστό κυρίως γιατί κατά την περίοδο 1908-1912 αποτέλεσε έδρα του γνωστού οπλαρχηγού της Ηπείρου Ιωάννη Πουτέτη. Η ίδρυση του από τον ιερομόναχο Διονύσιο τοποθετείται πιθανόν το 1878.

Συρράκο - Καλαρρύτες

Το Συρράκο και οι Καλαρρύτες είναι από τους ωραιότερους και σημαντικότερους οικισμούς του νομού Ιωαννίνων. Κτισμένα σε απρόσιτες πλαγιές των Τζουμέρκων, εντυπωσιάζουν για την αρχιτεκτονική τους ποικιλομορφία που εναρμονίζεται με τη μορφολογία του εδάφους. Παρά την εγκατάλειψη των οικισμών, τα πολυόροφα αρχοντικά τους, οι πειρόκτιστες βρύσες, οι μεγαλοπρεπείς ναοί, τα φιδωτά γκαλντερίμια, εντυπωσιάζουν τον επισκέπτη, μαρτυρώντας την ακμή που γνώρισαν οι οικισμοί σε παλαιότερες εποχές. Κάτοικοι του Συρράκου και των Καλαρρυτών είχαν δημιουργήσει εμπορικούς οίκους σε μεγάλες Ευρωπαϊκές πόλεις, όπως το Λιβόρνο και η Τεργέστη, ήδη από τα μέσα του 17ου αι., αφού τα δύο χωριά ήταν κέντρα εξαγωγικού εμπορίου προϊόντων των γειτονικών χωριών, αλλά και της Θεσσαλίας. Οι Καλαρρυτινοί υπήρξαν επίσης ονομαστοί για την τέχνη της αργυροχοΐας. Πολλοί από αυτούς όπως ο Α. Τζημούρης και ο Δ. Μπάφας εργάστηκαν στα Ιόνια νησιά μετά την καταστροφή των Καλαρυτών, το 1881. Το Συρράκο υπήρξε πατρίδα του Ι. Κωλέτη, του Γ.Ζαλοκώστα και του Κ.Κρυστάλλη.

Καλαρρύτες - Μονή Κηπίνας

Είναι κτισμένη σε επίμηκες σπήλαιο που ανοίγεται σε απότομη πλαγιά, πάνω από τον Καλαρρυτιώτικο

Μονή Τσοούκας

Ποτιστικά

Το Γεφύρι της Πλάκας

παραπόταμο του Αράχθου. Το μοναστήρι είναι απόλυτα εναρμονισμένο με το βραχώδες τοπίο της περιοχής. Από εδώ ο επισκέπτης μπορεί να αιενίσει τις επιβλητικές κορυφές των Τζουμέρκων (Αθαμανικά Όρη), όπου πιστεύεται ότι κατοικούσαν οι αρχαίοι Αθαμάνες. Το μοναστήρι χρονολογείται στο 18ο αι., ωστόσο η παράδοση ανάγει την ίδρυσή του στη βυζαντινή εποχή.

Ελληνικό - Μονή Τσοούκας

Το μοναστήρι είναι κτισμένο στην κορυφή λόφου κοντά στο χωριό Ελληνικό. Ιδρύθηκε κατά την παράδοση το 1190 από τον αυτοκράτορα Ισαάκιο Β' Αγγελο (1185-1195). Ωστόσο στη σημερινή του μορφή κτίστηκε πιθανόν το 18ο αι. Οι τοιχογραφίες του χρονολογούνται το 1779. Το μοναστήρι της Τσοούκας είναι ιδιαίτερα γνωστό στην περιοχή των Ιωαννίνων και σημαντικό προσκύνημα. Στο πίσω μέρος της μονής η θέα προς τη χαράδρα του Αράχθου είναι μαγευτική. Η χαράδρα έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Μαισούκι - Μονή Βύλιζας

Η μονή Βύλιζας είναι κτισμένη σε πλαγιά των Τζουμέρκων, ανάμεσα από το χωριό Καλαρρύτες και Μαισούκι. Το καθολικό, αφιερωμένο στον

Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, ανακαινίστηκε το 1783. Εσωτερικά κοσμείται με τοιχογραφίες που έγιναν το 1797. Εκτός από το καθολικό σώζεται σήμερα το συγκρότημα των κελιών και το παρεκκλήσι του Πρόδρομου.

Ραφιαναίοι - Μονή Πλάκας

Η μονή Πλάκας βρίσκεται στην ανατολική όχθη του Αράχθου, κοντά στην παλιά ομώνυμη γέφυρα και σε μικρή απόσταση από τον οικισμό Ραφιαναίοι. Εσωτερικά κοσμείται με τοιχο-γραφίες που χρονολογούνται στο 17ο αι. Το τέμπλο είναι ξυλόγλυπτο και επιχρυσωμένο.

Το Γεφύρι της Πλάκας

Μεγάλο μονότοξο γεφύρι (μήκους 40μ. και ύψους 20μ.) που εντυπωσιάζει με τη συμμετρία του. Ενώνει τις όχθες του Αράχθου και διευκόλυνε την επικοινωνία των κατοίκων των χωριών, που είναι κτισμένα στις πλαγιές των Τζουμέρκων. Κτίστηκε, στη σημερινή του μορφή, το 1866 από τον πρωτομάστορα Κ. Μπέκα. Η γέφυρα της Πλάκας αποτελεί σήμερα την αφετηρία για εντυπωσιακές διαδρομές με ράφινγκ ή κανόε στον ποταμό Αραχθο.

Δραστηριότητες

Η περιοχή προσφέρεται ιδιαίτερα για ορειβασία στον ορεινό όγκο των Τζουμέρκων. Η διαδρομή από Μαισούκι προς Βύλιζα και Καλαρρύτες (με σήμανση, διάρκειας 2 ωρών), είναι από τις πιο εντυπωσιακές. Οι τολμηροί ωστόσο μπορούν να ακολουθήσουν τη διαδρομή από Μαϊζούκι προς την κορυφή Στρογγούλα σε υψόμετρο 2.429μ. (χωρίς σήμανση, διάρκειας 4 ωρών). Το ορειβατικό καταφύγιο στη θέση "Τσιωμα" έχει δυνατότητα φιλοξενίας 40 ατόμων.

Οι πλαγιές του Ξηροβουνίου προσφέρονται για αιωροπερισμό, ενώ ο ποταμός Αραχθος για ράφινγκ ή καγιάκ (η γέφυρα της Πλάκας αποτελεί κομβικό σημείο για ανάλογες εντυπωσιακές διαδρομές στο ποτάμι). Η περιοχή διαθέτει επίσης ιππικό Όμιλο στη Λάζαινα.

Πωγώνι

Το Πωγώνι, σύνολο χωριών στα βορειοδυτικά του νομού Ιωαννίνων, κατέχει μεθοριακή θέση στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Πρόκειται για μια περιοχή με ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες που οφείλονται πρώιμα στη γεωγραφική της θέση, που αποτελούσε ήδη από την αρχαιότητα σημαντικό πέρασμα προς την Ιλλυρία. Σε αντίθεση με άλλες περιοχές της Ηπείρου το Πωγώνι δεν υπήρξε κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ευνοϊμένη με ειδικά προνόμια περιοχή και δέχθηκε κατά καιρούς επιδρομές και εποίκισμούς. Οι κοινωνικές αναταραχές και κυρίως η αποδημία των κατοίκων του Πωγωνίου αποτυπώνονται έντονα στη χαρακτηριστική μουσική του παράδοση.

Πωγωνιανή - Αγ. Νικόλαος

Μεγάλων διαστάσεων τρίκλιτη βασιλική του 1873, με τρεις κόγχες που εξέχουν στην ανατολική πλευρά και ενσωματωμένα στοιχεία αστικής αρχιτεκτονικής. Στην ανέγερση της εκκλησίας συνέβαλαν οικονομικά οι γνωστοί Ηπειρώτες ευεργέτες Ζωσιμάδες. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το νεότερο ξυλόγλυπτο τέμπλο.

Πωγωνιανή - Λαογραφικό Μουσείο Πωγωνίου-Δερόπολης.

Στις συλλογές του περιλαμβάνει αντικείμενα καθημερινής ζωής, γεωργικά εργαλεία, στολές, κεντήματα, ξυλόγλυπτα των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής Πωγωνίου και Δερόπολης (Διεύθυνση. Πωγωνιανή, ΤΚ 44005, τηλ. 0657031230).

Κοιλάδα του Γορμού

Ανασκαφικές έρευνες στα νοτιοδυτικά της παραποτάμιας κοιλάδας του Γορμού (κοντά στη Μερόπη) αποκάλυψαν διάφορες θέσεις με ταφικούς τύμβους και οικιστικά λείψανα που χρονολογούνται από την Ύστερη Χαλκοκρατία έως την Ελληνιστική περίοδο και φανερώνουν τη σπουδαιότητα της περιοχής κατά την αρχαιότητα. Σημαντικά ευρήματα από τους τύμβους αυτούς εκτίθενται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο των Ιωαννίνων. Η περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και έχει ενταχθεί στο δίκτυο NATURA.

Βήσσανη

Σημαντικός οικισμός που αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Διατηρεί ακόμη ένα μεγάλο μέρος της παραδοσιακής του αρχιτεκτονικής. Το Παρθεναγωγείο, το ελληνικό Σχολείο, και η μεγάλων διαστάσεων εκκλησία του Αγ. Νικολάου του 18ου αι (με

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

τοιχογραφίες της ίδιας εποχής) μαρτυρούν σήμερα την οικονομική και πνευματική ακμή, που γνώρισε ο οικισμός σε παλαιότερες εποχές.

Βήσσανη - Μονή Άβελ

Από τα σημαντικότερα μοναστήρια του Πωγωνίου, οφείλει την επωνυμία της πιθανόν σε κάποιον Άβελ, που υπήρξε κήτορας ή ανακαινιστής της. Το καθολικό, μονόκλιτη βασιλική με τρούλο, κτίστηκε και αγιογραφήθηκε το 1770. Οι τοιχογραφίες του, που διατηρούνται σε καλή κατάσταση, είναι έργο ζωγράφων από τους Χιονιάδες της Κόνιτσας.

Δολό

Παραδοσιακός οικισμός κοντά στην χαράδρα του Κουβαρά. Χαρακτηριστικός είναι ο ενοριακός ναός του Αγ. Νικολάου με το μεγάλο χαγιάτι και το ενσωματωμένο καμπαναριό στη νότια πλευρά.

Κάτω Μερόπη - Παναγία

Μονόκωρος ναός, με τριπλευρή αφίδα ανατολικά και νάρθηκα δυτικά. Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τοιχογραφίες του που έγιναν στα τέλη του 15ου αι. από τον ζωγράφο Ξένο Διγενή, ο οποίος καταγόταν από την Πελοπόννησο. Ο Διγενής, υπήρξε αξιόλογος ζωγράφος, πρόδρομος της ζωγραφικής που κυριάρχησε στην Ήπειρο κατά τον 16ο αι.

Κάτω Μερόπη - Μονή Αγίου Ιωάννη Προδρόμου

Η μονή κτίστηκε το 1614 από το Νικόλαο Λογοθέτη, πλούσιο ομογενή της Βλαχίας. Της ίδιας περίπου εποχής είναι και οι τοιχογραφίες του καθολικού. Το μοναστήρι ήταν πλούσιο και λάμβανε επιχορηγήσεις από το ρωσικό αυτοκρατορικό ταμείο, όπως άλλωστε και άλλα μοναστήρια της Ηπείρου.

Παγωνιανή - Λαογραφικό Μουσείο

Δελβινάκι

Διοικητικό κέντρο της επαρχίας Παγωνίου με αξιόλογα παραδοσιακά αρχοντικά. Στο κέντρο της μικρής κομόπολης ο ενοριακός ναός, αφιερωμένος στην Κοίμηση της Θεοτόκου, κτίστηκε το 1619 και ανακαινίσθηκε το 1830.

Λάβδανη - Μονή Μακρυαλέξη

Κατά την παράδοση, η οποία ωστόσο δεν επιβεβαιώνεται ιστορικά, η μονή κτίστηκε, από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Παγωνάτο και ανακαινίστηκε αργότερα από κάποιον Μακρυαλέξη, από όπου πήρε και την επωνυμία της. Στη σημερινή του πάντως μορφή το καθολικό είναι κτίσμα του 1585. Οι τοιχογραφίες του χρονολογούνται το 1599 και είναι έργο ζωγράφων από το Λινοτόπι Καστοριάς.

Χαράδρα του Κουβαρά

Σχηματίζεται από το ομώνυμο ποτάμι. Οι φυσικές ομορφιές της χαράδρας, με την πλούσια βλάστηση και τις εναλλαγές του τοπίου της, συνδυάζονται με το αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον των γύρω οικισμών.

Δίμνη Ζαραβίνα ή του Δελβινακίου

Βρίσκεται κοντά στο δρόμο που οδηγεί στο Δελβινάκι. Το οικοσύστημα της λίμνης είναι πλούσιο και αποτελεί ενδιαίτημα φυτών και ζώων, αρκετά από τα οποία είναι σπάνια, όπως η βίδρα (σπάνιο υδρόβιο θηλασικό).

Μνημεία υδροκίνησης

Διατηρητέα μνημεία έχουν χαρακτηριστεί οι νερόμυλοι και οι νεροτριβές που υπάρχουν στον Παλαιόπυργο και το Ωραιόκαστρο. Τα μνημεία αυτά της υδροκίνησης δίνουν σημαντικά στοιχεία για τον τρόπο ζωής των κατοίκων της περιοχής σε παλαιότερες εποχές.

Παλαιόπυργος

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι γεωλογικοί σχηματισμοί

Δολιανά - Ναός Κοίμησης της Θεοτόκου

Βήσσανη - Άγ. Νικόλαος

(γνωστοί στους ντόπιους ως κολυμβήθρες), που οφείλονται στη διάβρωση των πετρωμάτων από τα νερά του ποταμού Γορμού.

Δραστηριότητες

Η περιοχή προσφέρεται για ορειβασία στο όρος Νεμέρτσικα (υψομ. 2.209μ.) και περιπάτους στη άγρια παρθένα φύση. Μονοπάτια με σήμανση δεν υπάρχουν, ωστόσο υπάρχουν πολλές διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει κανείς, με ή χωρίς ντόπιο συνοδό. Από τις χαρακτηριστικότερες είναι η διαδρομή στη χαράδρα του Κουβαρά και την κοιλάδα του Γορμού. Το πρώτο δεκαήμερο του Αυγούστου οργανώνεται στο Δήμο Δελβινακίου το Διεθνές Φεστιβάλ Πολυφωνικού Τραγουδιού, που αποτελεί τη σημαντικότερη εκδήλωση της περιοχής. Ονομαστά είναι επίσης τα πανηγύρια στο Παγώνι, που γίνονται κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Τα πανηγύρια έχουν τοπικό χρώμα και σε αυτά αναβιώνει η μουσικοχορευτική παράδοση της περιοχής, που έχει τη δική της ιδιομορφία. Στην Παγωνιανή υπάρχει Λαογραφικό Μουσείο, με ενδιαφέρουσες συλλογές αντικειμένων καθημερινής ζωής, των κατοίκων της περιοχής Παγωνίου και Δερόπολης.

Δολό

Ζίτσα

Κουιάδα άνω Καλαμά

Ζίτσα, κτισμένη στους πρόποδες του λόφου του Προφήτη Ηλία και περιτριγυρισμένη από τους περίφημους αμπελώνες της, είναι από τους πιο ονομαστούς οικισμούς των Ιωαννίνων. Γνώρισε μεγάλη ακμή κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Η εκκλησία του Αγ. Νικολάου στο κέντρο του οικισμού κτίστηκε το 1890. Κάθε χρόνο την τελευταία εβδομάδα του Αυγούστου οργανώνεται στη Ζίτσα η γιορτή του κρασιού, κοντά στο μοναστήρι του Προφήτη Ηλία, όπου οι επισκέπτες διασκεδάζουν απολαμβάνοντας τα ονομαστά κρασιά της.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Ζίτσα - Μονή Προφήτη Ηλία

Ονομαστό μοναστήρι της περιοχής. Εδώ φιλοξενήθηκε ο λόρδος Βύρωνας το 1809, ταξιδεύοντας από τα Ιωάννινα στο Τεπελένι. Μαρτυρίες αναφέρουν την ύπαρξη της μονής από το 1647 και τη συνδέουν με την ίδρυση της μονής του Αγ. Ιωάννη στο Βουκουρέστι.

Το καθολικό πιθανολογείται ότι κτίστηκε το 1656. Οι τοιχογραφίες φιλοτεχνήθηκαν το 1657/8 (το 1800 του νάρθηκα) και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όπως και το ξυλόγλυπτο τέμπλο. Το μοναστήρι περιβάλλεται από ψηλό μανδρότοιχο, με ενσωματωμένο καμπαναριό πάνω από την είσοδο.

Λίθινο - Μονή Πατέρων

Αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου, η μονή βρίσκεται απέναντι από το χωριό Λίθινο. Ιδρύθηκε το 16ο αι. Υπήρξε από τα σημαντικότερα και πιο πλούσια μοναστήρια στην Ήπειρο, χάρη στις δωρεές ηγεμόνων της Βλαχίας και είχε μετόχια στις Παραδουνάβιες περιοχές.

Δύο ψηλοί περιβολότοιχοι περιέβαλαν τα ερειπωμένα σήμερα κελιά και το καθολικό που κτίστηκε το 1590. Οι τοιχογραφίες εσωτερικά του ναού χρονολογούνται το 1631/2. Της ίδιας περίπου εποχής είναι και το ξυλόγλυπτο τέμπλο και αρκετές από τις εικόνες του ναού.

Λίθινο - Θεογέφυρο

Φυσικό γεφύρι πάνω από τον ποταμό Καλαμά, που διευκόλυνε την επικοινωνία των κατοίκων της γύρω περιοχής έως πρόσφατα. Πρόκειται για ένα βράχο που ενώνει τις δύο όχθες του ποταμού, τον οποίο η φύση έχει σμιλέψει και του έχει δώσει τη μορφή του γεφυριού. Η λαϊκή παράδοση το έχει συνδέσει με πολλούς μύθους και του έδωσε το όνομα Θεογέφυρο. Κάτω από το Θεογέφυρο κυλούν τα πεντακάθαρα νερά του Καλαμά. Η περιοχή είναι μαγευτική, πνιγμένη στο πράσινο.

Μονή Σωσίνου

Μονή Προφήτη Ηλία

Το Πολεμικό Μουσείο στο Καλπάκι

Παρακάλαμος - Μονή Σωσίνου

Αφιερωμένη στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου η μονή Σωσίνου ανάγει την ίδρυσή της στα υστεροβυζαντινά χρόνια. Το καθολικό, αθωνίτικου τύπου με μεταγενέστερο νάρθηκα και παρανάρθηκα, χρονολογείται το 1598. Εσωτερικά κοσμεύεται με τοιχογραφίες του 1601/2 και του 1838. Στο ιερό και στο νάρθηκα σώζονται οι παραστάσεις των τριών κτητόρων της μονής, του Ιωάννη Σιμωνιά, πλούσιου ομογενή της Μολδαβίας, των Ιωάννη και Εμμανουήλ Κονδαράτου και του Κυρίτζη Ιωαννάκη. Η Μονή διέθετε μεγάλη ακίνητη περιουσία, πλούσια βιβλιοθήκη και κειμήλια. Επίσης από το 17ο έως τις αρχές του 18ου αι. λειτουργούσε σχολείο με διαπρεπείς δασκάλους.

Ιερομνήμη - Παναγία Κακαβίτσας

Καμαροσκέπαστος ναός του 19ου αι. Οι τοιχογραφίες του είναι των αρχών του 20ου αι., έργο του ζωγράφου Β. Φίλη που αγιογράφησε και τη γειτονικό ναό της Αγίας Τριάδας.

Καλπάκι - Μονή Βελλάς

Η μονή Βελλάς είναι κτισμένη κοντά στις πηγές του ποταμού Καλαμά, 2χλμ. από το Καλπάκι. Η ίδρυσή της τοποθετείται στον 11ο αι., ενώ η ονομασία της οφείλεται στην ομώνυμη βυζαντινή πόλη, η οποία απλωνόταν στο λόφο που είναι σήμερα γνωστός ως "Παλιοβελλά". Το καθολικό, χρονολογείται το 1745 και εσωτερικά κοσμεύεται με τοιχογραφίες της ίδιας εποχής. Το 1911 ιδρύθηκε εκεί Ιεροδιδασκαλείο που λειτούργησε έως το 1977. Σήμερα στη Βελλά λειτουργεί Ανωτέρα Εκκλησιαστική Σχολή και ενιαίο λύκειο.

Μνημεία υδροκίνησης

Η περιοχή διατηρεί αρκετά μνημεία υδροκίνησης, όπως οι νερόμυλοι στους Κουκλιούς, στην Ιερομνήμη και στην Σιταριά που έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέοι και έχουν αναστηλωθεί. Κοντά στο

Καλπάκι, σε ένα τοπίο με σκιερά πλατάνια και πεντακάθαρα νερά, υπάρχουν επίσης νεοιτριβές που ακόμη και σήμερα βρίσκονται σε λειτουργία.

Καλπάκι - Πολεμικό Μουσείο

Περιλαμβάνει εκθέματα σχετικά με τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο, του 1940. Στους χώρους του μικρού Μουσείου εκτίθενται στρατιωτικές στολές, όπλα, δημοσιεύματα της εποχής, χάρτες και άλλο πληροφοριακό υλικό σχετικό με τις σφοδρές μάχες, που έγιναν στην περιοχή κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου.

Δραστηριότητες

Από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις στην περιοχή της Ζίτσας είναι η γιορτή κρασιού που γίνεται κάθε χρόνο το πρώτο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου, στο χώρο της μονής του Προφήτη Ηλία. Η γιορτή κρασιού περιλαμβάνει επίσης μια σειρά πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων που γίνονται στους γύρω οικισμούς.

Η περιοχή διαθέτει πολλά τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, κατά μήκος του ποταμού Καλαμά. Από τις ωραιότερες διαδρομές είναι αυτή από το χωριό Καταρράκτη έως το Λίθινο και το Θεογέφυρο, μέσα από ειδυλλιακά τοπία με πυκνή βλάστηση και πεντακάθαρα νερά. Αληθιμόνητα θα μείνουν στον επισκέπτη τα πανηγύρια, αφού η περιοχή διαθέτει τους καλύτερους λαϊκούς οργανοπαίκτες (ιδιαίτερα αυτοί που καιάγονται από τον Παρακάλαμο).

Δωδώνη - Αρχαιολογικός χώρος

Λάκκα Λούλι Δωδώνη

Νοτιοανατολικά των Ιωαννίνων και σε απόσταση 22 χλμ. βρίσκεται ένα από τα αρχαιότερα ιερά της Ελλάδος, η Δωδώνη. Η παρθενικότητα του φυσικού περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη μυθολογία (ποταμός Αχέρων -πύλες του Άδη), την ιστορική μνήμη (Σούλι) τα μονοπάτια των Σουλιωτών, τις αξιόλογες βυζαντινές εκκλησίες και τα μοναστήρια, (μονή της Παναγίας στο Σισιρούνι, μονή του Σωτήρος στον Ρωμανό, μονή της Παναγίας στην Αχλαδέα), που είναι κατάγραφες απο τοιχογραφίες και ξυλόγλυπτα τέμπλα, δίνουν στον επισκέπτη ξεχωριστές εμπειρίες για περπατητικό φυσιολατρικό τουρισμό.

Το Ιερό της Δωδώνης

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Οι απαρχές του Ιερού, που είναι γνωστό για την πανελλήνια ακινοβολία του, ανάγονται στην εποχή του Χαλκού (2600-1200 π.Χ.). Αρχικά το Ιερό ήταν υπαίθριο και λατρευόταν σε αυτό η Μεγάλη Θεά, θεότητα της γονιμότητας και της ευφορίας, η οποία αργότερα αντικαταστάθηκε από τη λατρεία του Δωδωναίου Δία. Οι ιερείς έλεγαν τους χρησμούς ακούγοντας τους ήχους των τριπόδων που υπήρχαν γύρω από τη Φηγή, την ιερή βελανιδιά του Δία. Προς τιμήν του γινόταν τα Νάια, ονομαστοί πανελλήνιοι αγώνες. Τον 4ο αι. π.Χ. άρχισε να κτίζεται ο πρώτος ναός, η "Ιερά Οικία". Ωστόσο το Ιερό ανακαινίστηκε ριζικά τον 3ο αι. π.Χ. επί βασιλείας Πύρρου. Τότε κτίστηκαν το Πρυτανείο, το Βουλευτήριο και το Θέατρο, που είναι ένα από τα μεγαλύτερα αρχαία θέατρα (περίπου 17.000 θέσεων). Το ιερό καταστράφηκε το 219 π.Χ από τους Αυλώους και αργότερα το 167 π.Χ. από τους Ρωμαίους.

Κωστανίανη - Ναός Ταξιαρχών

Ο ναός των Ταξιαρχών είναι σημαντικό βυζαντινό μνημείο και χρονολογείται στα τέλη του 13ου αι. Ανήκει στον τύπο τρίκλιτου σταυρεπίστεγου ναού, με ωραίο διάκοσμο στις εξωτερικές όψεις που σχηματίζεται με πλίνθους. Εσωτερικά κοσμείται με τοιχογραφίες της ίδιας εποχής. Στο ναό υπήρχαν εικόνες του 17ου - 18ου αι., οι οποίες εκτίθενται σήμερα στο Βυζαντινό Μουσείο Ιωαννίνων.

Αχλαδέα (παλ. Τόσκεσι) - Μονή Κοίμησης της Θεοτόκου

Το μοναστήρι της Κοίμησης είναι κτισμένο στους πρόποδες του όρους Ολύτσικα, 2 χλμ. βόρεια του οικισμού. Παλαιότερα διέθετε μεγάλη περιουσία και συντηρούσε το σχολείο του χωριού. Το καθολικό είναι τρίκλιτη βασιλική με τρούλο και νάρθηκα και χρονολογείται το 1772. Στη νότια πλευρά υπάρχει χαγιάτι και στη δυτική κωδωνοστάσιο.

Οι τοιχογραφίες του ναού έγιναν το 1810 από τον ζωγράφο και ιερέα Κωνσταντίνο και τους γιους του, Ιωάννη και Χριστόδουλο από την Κορύτιανη. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο, τα προσκυνητάρια και ο άμβωνας είναι επίσης του 19ου αι.

Αχλαδέα - Ναός Παναγιάς Λαμποβίθρας

Η εκκλησία της Λαμποβίθρας (Γενέσιο Θεοτόκου) υπήρξε παλαιότερα καθολικό μοναστηριού. Η χρονολογία ανέγερσης της δεν είναι γνωστή, αλλά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά της επιβεβαιώνουν την παράδοση, ότι πρόκειται για βυζαντινό κτίσμα (πιθανόν του 13ου αι.). Οι τοιχογραφίες χρονολογούνται στο 17ο αι.

Αλεποχώρι - Μπότσαρη - Ναός Κοίμησης της Θεοτόκου

Η αγιογράφηση του ναού έγινε το 1784, με χρήματα του λήσταρχου Διαμάντη Σπάτουλα, που εικονίζεται σε τοιχογραφία σε έναν από τους κίονες του ναού. Ο ναός της Κοίμησης κτίστηκε το 1764 από τον ιερομόναχο Ιωάννη, ο οποίος εικονίζεται επίσης σε τοιχογραφία του ιερού. Τρίκλιτη βασιλική με τρούλο και μεταγενέστερο χαγιάτι στη νότια πλευρά, η εκκλησία είναι σήμερα κοιμητηριακός ναός του οικισμού.

Ρωμανό - Μονή Μεταμόρφωσης του Σωτήρος

Το μοναστήρι του Σωτήρα βρίσκεται κοντά στο χωριό Ρωμανό και είναι από τα πιο ονομαστά της περιοχής Λάκκας Σουλίου. Είναι γνωστό για την αγαθοεργό δράση, αφού παλαιότερα συντηρούσε με δικά του έξοδα σχολείο και είχε χρηματοδοτήσει την επισκευή και ανέγερση ναών.

Σύμφωνα με την παράδοση ιδρύθηκε τη βυζαντινή εποχή, χωρίς ωστόσο σήμερα να υπάρχει κάτι που να το επιβεβαιώνει. Το σημερινό καθολικό χρονολογείται το 1866, ενώ οι τοιχογραφίες του είναι του 1907. Το τριώροφο κωδωνοστάσιο χρονολογείται το 1910.

Σιστρούνι - Μονή Γενεσίου Θεοτόκου

Βρίσκεται κτισμένη κοντά στις πηγές του θρυλικού Αχέροντα και σε θέση ρωμαϊκού βαλανείου. Η παράδοση τοποθετεί την ανέγερση του μοναστηριού στη βυζαντινή εποχή, το σημερινό όμως καθολικό χρονολογείται στο 18ο αι. Της ίδιας εποχής είναι και οι τοιχογραφίες του, οι οποίες αν και λαϊκές εντυπωσιάζουν με το πλήθος των παραστάσεων και τα έντονα χρώματα.

Κοντά στο μοναστήρι, σε ένα ειδυλλιακό τοπίο με σκιερά πλατάνια, βρίσκονται οι πηγές του θρυλικού ποταμού Αχέροντα.

Αρτοπούλα - Μονή Καταμμάχης

Ονομαστό μοναστήρι κτισμένο σε κατάφυτη περιοχή, κοντά στο χωριό Αρτοπούλα. Κτίστηκε το 1830. Κοντά στη μονή μεγάλα πλατάνια και πετρώδεις βρύσες με κρυστάλλινα νερά συνθέτουν ένα μαγευτικό τοπίο.

Δερβίζιανα - Ναός Αγ. Αποστόλων

Σταυρεπίστεγος ναός που κτίστηκε και αγιογραφήθηκε το 1764. Υπήρξε παλαιότερα καθολικό μοναστηριού.

Σερζιανά - "Πύλες του Άδη"

Κοντά στον οικισμό των Σερζιανών βρίσκονται οι "Πύλες του Άδη" Πρόκειται για την είσοδο ενός επιβλητικού φαραγγιού, γνωστό ως "Στενά του Αχέροντα", στο οποίο κυλάει ο ομώνυμος ποταμός. Οι αρχαίοι πίστευαν ότι το ποτάμι οδηγούσε τις ψυχές των νεκρών στην Αχερουσία λίμνη, όπου ήταν το βασίλειο του Άδη. Το έντονο ανάγλυφο της περιοχής, η πλούσια βλάστηση και τα ορμητικά νερά του ποταμού συνθέτουν ένα τοπίο ιδιαίτερης ομορφιάς.

Πέντε Πηγάδια - Κάστρο

Χρονολογείται την εποχή της ύστερης Τουρκοκρατίας. Βρίσκεται στα όρια των νομών Ιωαννίνων -Πρεβέζης. Το Κάστρο έλεγχε τη διάβαση της Κλεισούρας, κομβικό σημείο της διαδρομής από τα Ιωάννινα στην Άρτα και τα λιμάνια του Αμβρακικού, κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας.

Χάνι Εμίν Αγά - Μουσείο Πολέμου 1912-13

Βρίσκεται στο 27ο χλμ. της εθνικής οδού Ιωαννίνων-Αθηνών και στεγάζεται στο χάνι του Εμίν Αγά, όπου είχε εγκατασταθεί το Στρατηγείο του πολέμου 1912-13. Τα εκθέματα του Μουσείου αναφέρονται στην περίοδο του πολέμου αυτού και στους αγώνες για την απελευθέρωση της Ηπείρου. Στη συλλογή του περιλαμβάνει προσωπικά αντικείμενα του τότε αρχιστρατήγου Κωνσταντίνου, όπλα και φωτογραφικό υλικό από την παράδοση της πόλης των Ιωαννίνων.

Λούρος

Ο ποταμός Λούρος διασχίζει την περιοχή, δημιουργώντας μικρά ξέφωτα με πυκνές σουτάδες από πλατάνια που φυτρώνουν στις όχθες του, ιδανικά για ξεκούραση και αναψυχή.

Τέροβο - Λίμνη

Στις πηγές του Λούρου κοντά στον οικισμό του Τερόβου, σχηματίζεται η ομώνυμη λίμνη. Στις όχθες της φυτρώνουν γέρικα πλατάνια και άλλα υδροχαρή φυτά. Τα αναβλύζοντα νερά της λίμνης γίνονται πράσινα, μαβιά και γκριζογάλαζα, κατά τη διάρκεια της ημέρας και με την αλλαγή των καιρικών συνθηκών.

Οι πηγές του π. Λούρου

Γραρμενοχώρια Κουρεντοχώρια Ντουσκάρα

Μια ιδιαίτερη περιοχή δυτικά των Ιωαννίνων στο δρόμο προς Ηγουμενίτσα, που την διασχίζει ο ποταμός Καλαμάς δημιουργώντας μια κοιλάδα απείρου φυσικού κάλους. Η περιοχή είναι διάσπαρτη απο μεταβυζαντινά μνημεία (Μονή Παναγίας Γριμπόβου, Μονή Παλιουρής, Μονή Αγγελομάχου), κατάγραφες απο τοιχογραφίες. Εδώ υπάρχει επίσης το μοναστήρι του Αγίου Δημητρίου Διχουνίου, απ' όπου ξεκίνησε την επανάστασή του εναντίον των Τούρκων ο επίσκοπος Τρίκκης Διονύσιος, ο φιλόσοφος, το Σεπτέμβριο του 1611.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Παλιουρή - Μονή Παλιουρής

Σύμφωνα με την παράδοση στη θέση της υπήρχε παλαιότερος ναός, του 14ου αι. Το σημερινό καθολικό κτίστηκε το 1688-1690, ανακαινίστηκε όμως εκ νέου το 1896, μετά από πυρπόλησή του από τον Αλή Πασά. Το καθολικό είναι τρίκλιτη βασιλική με τρούλο και μεταγενέστερο χαγιάτι στη νότια πλευρά, το οποίο έχει διαμορφωθεί σε παρεκκλήσι του Αγίου Ιωάννη. Εσωτερικά ο ναός κοσμεύεται με τοιχογραφίες του 1833. Στο τέμπλο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εικόνα της Παναγίας Παλουριώτισσας.

Κληματιά

Σημαντικός οικισμός δυτικά των Ιωαννίνων, γνωστός για τα λατομεία μαρμάρου, αλλά και τα κρασιά του. Κατά μια άποψη ταυτίζεται με τις Ευρυμενές, αρχαία πόλη των Μολοσσών. Ο οικισμός γνώρισε ακμή κατά τον 16ο αι., εποχή κατά την οποία κτίστηκαν ή αγιογραφήθηκαν αρκετοί ναοί του, όπως η Μεταμόρφωση, ο Αγ. Δημήτριος και η Παναγία.

Κληματιά - Ναός Μεταμόρφωσης

Ο ναός της Μεταμόρφωσης κτιζόμενος σε λόφο, βορειοδυτικά της Κληματιάς αποτελούσε παλαιότερα καθολικό μοναστηριού. Η ανέγερσή του χρονολογείται το 1568. Την ίδια χρονιά έγινε και η αγιογράφηση του, που είναι έργο του σημαντικού ζωγράφου Φράγκου Κονταρή από τη Θήβα. Οι αγιογραφίες της Μεταμόρφωσης είναι υψηλής ποιότητας και από τα σημαντικότερα ζωγραφικά έργα του 16ου αι. στην Ήπειρο.

Κούρεντα - Μονή Αγγελολομάχου

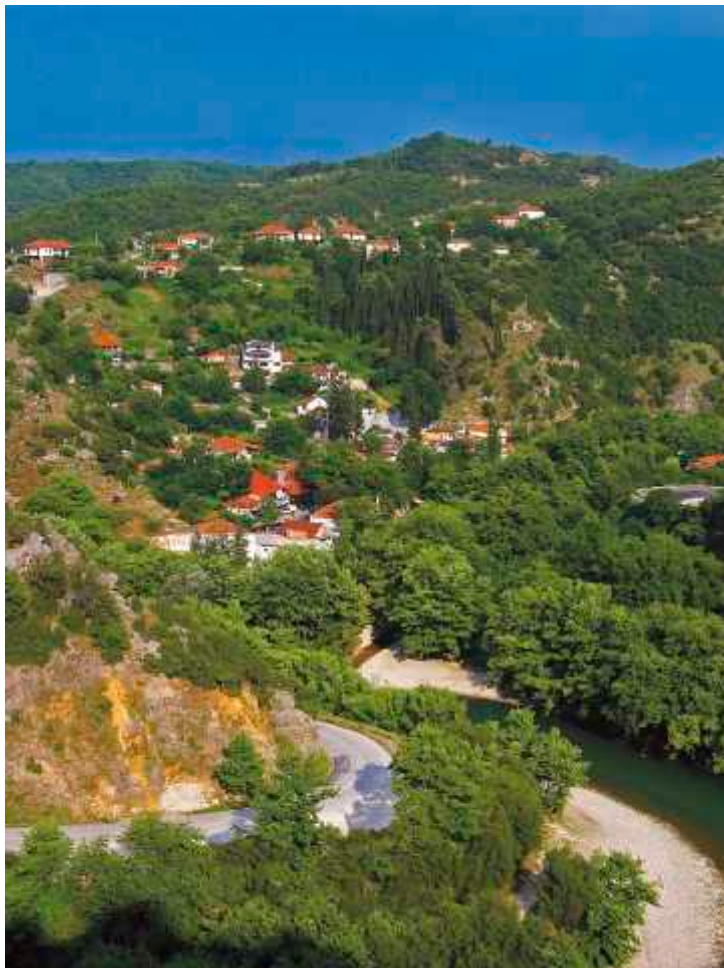
Η μονή Παναγίας Αγγελολομάχου, αφιερωμένη στα Εισόδια της Θεοτόκου, βρίσκεται λίγο μετά τα Κούρεντα. Η ίδρυση της ανάγεται στο 1779. Η σημερινή του μορφή του καθολικού οφείλεται σε ανακαίνιση του 19ο αι. Στο εσωτερικό οι τοιχογραφίες είναι του 1810-12, έργο των ζωγράφων και αδελφών Θεοδώρου και Σταματίου από την Κέρκυρα. Το μοναστήρι ήταν αρκετά πλούσιο και συντηρούσε το σχολαρχείο και το οικοτροφείο των Κουρέντων.

Δικούνι - Μονή Αγίου Δημητρίου

Η μονή Δικουνίου είναι ιδιαίτερα γνωστή στην Ήπειρο, γιατί από εδώ, ο μητροπολίτης Τρίκκης Διονυσίος, ο επονομαζόμενος "Φιλόσοφος", ξεκίνησε την αιχμή επανάσταση κατά των Τούρκων, το 1611. Η εξέγερση αυτή απέτυχε και ο ίδιος βρήκε μαρτυρικό τέλος, ενώ η μονή Δικουνίου καταστράφηκε ως αντίποινα από τον Οσμάν Πασά. Το καθολικό της μονής, αφιερωμένο στον Αγ. Δημήτριο, είναι το μόνο οικοδόμημα που διασώθηκε από την καταστροφή. Σύμφωνα με επιγραφή ανακαινίστηκε το 1763. Εσωτερικά οι τοιχογραφίες του είναι της ίδιας περίπου εποχής. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει η παράσταση του νεομάρτυρα Αγ. Ιωάννη του εξ Ιωαννίνων (στο βόρειο τοίχο) και των κτητόρων να κρατούν ομοίωμα του ναού (στο δυτικό τοίχο).

Βροσίνα

Βροσίνα

Κομβικό σημείο για όσους ταξιδεύουν προς Θεσπρωτία. Η θέση του οικισμού ήταν γνωστή ήδη από τη βυζαντινή εποχή. Κτισμένη κοντά στον ποταμό Καλαμά, η Βροσίνα διατηρεί αρκετά μεταβυζαντινά μνημεία, όπως το μοναστήρι της Ραιδιώτισσας, με τοιχογραφίες του 17ου αι., το ναό του Αγ. Γεωργίου του 17ου αι. στο κέντρο του οικισμού και την Αγ. Παρασκευή του 16ου αι., κοντά στο ποτάμι.

Βροσίνα - Γεφύρι

Το πέτρινο γεφύρι της Βροσίνας ενώνει τις όχθες του Ζαλογγίτικου, παραπόταμου του Καλαμά. Βρίσκεται μέσα στον οικισμό, σε ένα

Βροσίνα - Γεφύρι

ειδυλλιακό τοπίο με σκιερά πλατάνια. Η παράδοση αναφέρει ότι κτίστηκε με χρήματα της μονής Μακρυαλέξη (Λάβδανη).

Βερενίκη - Κάστρο

Κοντά στον οικισμό της Βερενίκης σώζονται τα ερείπια κάστρου, πιθανόν ελληνιστικής εποχής. Ένα βατό μονοπάτι οδηγεί στην κορυφή της ακρόπολης, από όπου κανείς έχει μια πανοραμική θέα της γύρω περιοχής.

Δραστηριότητες

Πολλά είναι τα πανηγύρια που γίνονται στην περιοχή κατά τους καλοκαιρινούς κυρίως μήνες, όπως αυτό στην Παναγία στο Κασορί στις 15 Αυγούστου και στο μοναστήρι της Παλιουρής στις 8 Σεπτεμβρίου.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις διοργανώνονται προς τιμή της Ελληνίδας Αγρότισσας στο Καλοχώρι, στις αρχές του Αυγούστου. Στον ίδιο οικισμό γίνεται και η συνάντηση συγκροτημάτων πολυφωνικής μουσικής. Εκδηλώσεις μνήμης Διονυσίου Φιλοσόφου γίνονται επίσης κάθε χρόνο στο Ραδοβίτσι.

Οι φυσιολάτρες έχουν τη δυνατότητα να αισθανθούν το μεγαλείο της φύσης, ακολουθώντας διαδρομές μέσα από τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (από την Κληματιά προς τον καταρράκτη και τον Βελτοίστικο ποταμό και από τη μονή Παλιουρής επίσης προς τον Βελτοίστικο ποταμό).

ΕΚΔΟΣΗ :
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ν Ο Μ Ο Σ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Tel: 2651071052, 2651087419
e-mail: nai-tour@nomioan.gr

ΕΟΤ
Tel: 2651046662, 2651041142
e-mail: eotioan@otenet.gr

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ 2651065922

www.nomioan.gr

Ε.Ο.Τ